

Sammanträdande organ

Socialnämnden

Tid

2018-08-15 kl. 15:00

Plats

Solrosen

Ärende	Beteckning
1. Upprop	
2. Val av justerare	
3. Fastställande av dagordning	
4. TEMA-Mottagningsgruppen för den sociala barnvårdens arbete	
5.-16. SEKRETESSÄRENDEN	
17. Handlingsplan för Socialförvaltningens arbete mot våld i nära relation 2018-2020 (rättelse)	SOCN/2018:38
18. Återrapportering uppdrag - utveckla och effektivisera arbetsformer som säkerställer ett tydligt arbetsmarknadsperspektiv i kommunens arbete med försörjningsstödstagare	SOCN/2018:65
19. Socialförvaltningens underlag för övergripande plan med budget 2019	SOCN/2018:64
20. Verksamhetsinformation	SOCN/2017:31
21. Anmälan av delegationsbeslut- <i>delegationsbeslut kompletteras kallelsen i början av nästa vecka.</i>	
22. Meddelanden	

Marie-Louise Karlsson

Ordförande

Förhinder anmäls till Madelene Sönnerrfors, madelene.sonnerfors@katrineholm.se eller 0150-569 90.

SOCIALFÖRVALTNINGEN

LEDNING

Vår handläggare
Ola Nordqvist

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2018-08-07

Ert datum

1 (1)

Vår beteckning
SOCN/2018:38 -
759

Er beteckning

Socialnämnden

Handlingsplan för Socialförvaltningens arbete mot våld i nära relation 2018-2020

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar om rättelse genom ändring av beslutet att godkänna handlingsplan för Socialförvaltningens arbete mot våld i nära relation 2018-2020.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 maj 2018 att godkänna handlingsplan för socialförvaltningens arbete mot våld i nära relation 2018-2020. Beslutad handlingsplan var en gammal version av handlingsplanen varför ett nytt beslut föreslås.

Enligt 5 kap 11 § socialtjänstlagen (SoL) ska socialförvaltningen särskilt beakta att kvinnor och barn som är eller har varit utsatta för/bevittnat våld av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp. Att erbjuda och ge insatser till den som utövar våld är dessutom en viktig del i det förebyggande arbetet och kan indirekt även ses som en insats för att den som utsätts för våld inte ska riskera att bli utsatt på nytt och för att barn inte ska behöva uppleva våld.

Handlingsplanen är grunden i relationsvårdsteamets arbete för att stärka stödet till personer som lever med våld i nära relationer. Syftet med handlingsplanen är att socialförvaltningen ska fullgöra sina skyldigheter enligt socialtjänstlagens brottsofferparagraf och att socialförvaltningens insatser är av god kvalitet. Planen kommer att vara grunden för hur utvecklingsarbetet med våld i nära relationer kommer utformas under verksamhetsåren 2018- 2020

Ärendets handlingar

- Handlingsplan för Socialförvaltningens arbete mot våld i nära relation 2018-2020

Ola Nordqvist
Förvaltningschef

Beslutet skickas till: akten

Handlingsplan för Socialförvaltningens arbete mot våld i nära relation

Socialförvaltningen 2018-2020

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
1.1.	Regler för handlingsplanen.....	3
1.2.	Kvalitetssäkring.....	3
2	Syfte.....	4
3	Mål.....	4
3.1.	Målgrupper.....	4
4	Mäns våld mot kvinnor.....	4
5	Våld i nära relation.....	5
5.1.	Särskilda gruppers utsatthet.....	6
5.2.	Barn och unga som upplevt våld.....	6
5.3.	Hedersrelaterat våld och förtryck.....	6
5.4.	Våld i samkönade relationer.....	7
5.5.	Våldsutövare.....	7
6	Ansvar och samverkan.....	7
6.1.	Lokal samverkansgrupp.....	7
6.2.	Kommunens ansvar.....	8
6.2.1.	<i>Relationsvåldsteamet</i>	8
6.3.	Landstingets ansvar.....	8
6.4.	Tandvårdens ansvar.....	8
6.5.	Polisens ansvar.....	9
6.6.	Åklagarmyndighetens ansvar.....	9
7	Resultatmål.....	9
	Källförteckning.....	13
	Bilaga 1 – strukturerade riskbedömningsinstrument.....	15
	Bilaga 2 – insatser inom relationsvåldsteamet.....	16
	Bilaga 3 – att fråga om våldsutsatthet i klientmöten.....	17

1 Inledning

Våld i nära relationer är ett stort samhälls- och folkhälsoproblem, ett allvarligt brott och ett brott mot de mänskliga rättigheterna. Våldet kan vara fysiskt, psykiskt, sexualiserat, ekonomiskt, materiellt, latent, funktionshinderrelaterat och/eller hedersrelaterat. Konsekvenserna av våld i nära relationer påverkar hela samhället. För att bekämpa våld i nära relationer krävs ett förebyggande arbete samt kvalitetssäkrade insatser till både våldsutsatta och till våldsutövare. Enligt 5 kap 11 § SoL ska socialförvaltningen särskilt beakta att kvinnor och barn som är eller har varit utsatta för/bevittnat våld av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp. Att erbjuda och ge insatser till den som utövar våld är dessutom en viktig del i det förebyggande arbetet och kan indirekt även ses som en insats för att den som utsätts för våld inte ska riskera att bli utsatt på nytt och för att barn inte ska behöva uppleva våld.

Handlingsplanen, som gäller åren 2018-2020, är grunden i relationsvåldsteamets arbete för att stärka stödet till personer som lever med våld i nära relationer. Syftet med handlingsplanen är att socialförvaltningen ska fullgöra sina skyldigheter enligt socialtjänstlagens brottsofferparagraf och att socialförvaltningens insatser är av god kvalitet. Planen kommer att vara grunden för hur utvecklingsarbetet med våld i nära relationer kommer utformas under verksamhetsåren 2018-2020.

Handlingsplanen har upprättats i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd gällande våld i nära relationer (SOSFS 2014:4) och Socialstyrelsens handbok *Våld* (2015). Den tar också stöd i regeringens skrivelse *Makt, mål och myndighet – en feministisk politik för en jämställd framtid* (Skr. 2016/17:10) och *Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck* (SOU 2015:55). Handlingsplanen syftar också till att främja arbetet med artikel 22 som berör könsrelaterat våld i *Den Europeiska Deklarationen för Jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå* (2009) och som behandlas i *Handlingsplan för jämställdhet enligt CEMR* och Katrineholms kommunfullmäktige 2017-12-18.

1.1. Regler för handlingsplanen

Handlingsplanen ska godkännas av socialförvaltningens ledningsgrupp och fastställas av socialnämnden i Katrineholms kommun.

Handlingsplanen följs upp och revideras vid behov i slutet av varje år. Versionsbeteckningen ska uppdateras och ändringen ska tydligt framgå i det reviderade dokumentet. Handlingsplanen ska vara känd och förankrad hos all personal i organisationen. Lämplig kommunikationskanal för detta är socialförvaltningens avdelningsmöten. Ansvariga för implementering av handlingsplanen är socialförvaltningens avdelningschefer.

1.2. Kvalitetssäkring

För att säkerställa att socialförvaltningens verksamheter uppfyller de mål som handlingsplanen satt upp är kvalitetssäkringsarbetet viktigt. Kvalitetssäkring av denna handlingsplan sker genom att:

- Handlingsplanens mål och aktiviteter ska integreras i socialförvaltningens styrnings- och ledningssystem i samband med socialförvaltningens verksamhetsplanering.
- Relationsvåldsteamet följer upp handlingsplanen i december varje år. Vid behov görs en revidering av handlingsplanen.

2 Syfte

Syftet med Socialförvaltningens handlingsplan är att anställda inom förvaltningen ska ha god kännedom om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relation. Kunskapen ligger till grund för att förebygga våld i nära relationer och särskilt uppmärksamma kvinnor som utsätts för våld och barn som upplevt våld samt säkerställa att de får stöd och hjälp. Våldet ska förebyggas och upprepning ska förhindras. Kompetensen ska öka inom socialtjänsten, arbetet ska utvecklas, samordnas och genomföras i enlighet med lagstiftning och styrdokument.

3 Mål

Det övergripande målet är att våld i nära relation ska upphöra i Katrineholm. Våldsutsatta och våldsutövare ska erbjudas råd, stöd och hjälp av god kvalitet. Genom samverkan och samarbete mellan myndigheter och organisationer ska arbetet utvecklas och resurserna användas optimalt.

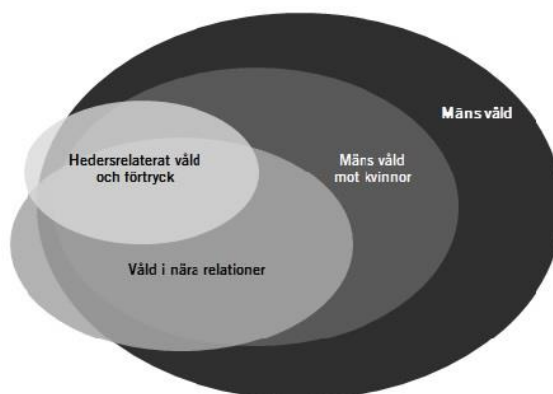
Kunskaps- och kompetensnivån ska vara hög och anpassad till verksamheternas inriktning och innehåll. Detta gäller alla verksamheter inom socialtjänstens ansvarsområden.

3.1. Målgrupper

Handlingsplanens målgrupp är de vuxna kommuninvånare som har varit utsatta för våld i nära relation samt barn och ungdomar som har upplevt eller själva varit utsatta för våld i nära relationer. Handlingsplanen omfattar även personer som utövar våld i nära relationer och som behöver råd och hjälp för att ta ansvar för sitt handlande för att upphöra med våldet.

4 Mäns våld mot kvinnor

Våld i nära relation kan drabba vem som helst. Kvinnor är dock kraftigt överrepresenterade som offer för våld i nära relationer. Enligt figuren nedan ser vi även att män är övervägande majoritet av de som utövar våldet i nära relation. Detta våld handlar om makt och kontroll och är i grunden ett jämställdhetsproblem.

Källa: SOU 2015:55

Mäns våld mot kvinnor i nära relationer är ett allvarligt samhällsproblem och ett hot mot kvinnors och barns hälsa, välbefinnande och liv. Våldet ger allvarliga hälsomässiga, sociala, ekonomiska och juridiska konsekvenser, såväl för individen som för samhället. Våld och andra övergrepp mot kvinnor och barn är idag enligt regeringen den mest akuta jämställdhetsfrågan (SOU 2015:55).

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna från 1948 anger att alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. Detta är en grundläggande värdering i arbetet för att bekämpa mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld. Alla former av våld mot kvinnor är en form av könsrelaterad diskriminering, ett hinder för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Alla ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet (FN, 1948).

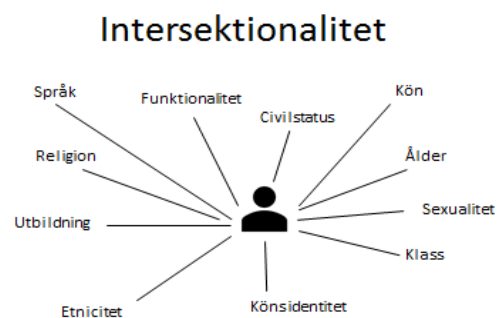
År 1993 antog FN:s generalförsamling Deklarationen om avskaffande av våld mot kvinnor. Deklarationen innebär att våld mot kvinnor inte är en privat angelägenhet. Våld mot kvinnor är enligt deklarationens första artikel ”varje könsbetingad våldshandling som resulterar i eller sannolikt kommer att resultera i fysisk, sexuell eller psykisk skada eller lidande för kvinnor, hot om sådana handlingar, tvång eller godtyckligt frihetsberövande vare sig det sker offentligt eller privat.” (FN, 1993).

Regeringen har ställt upp sex jämställdhetspolitiska mål. Det sjätte målet anger att mäns våld mot kvinnor ska upphöra (Jämställdhetsmyndigheten 2018). Regeringen har även tagit fram *En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor*. Strategin är tioårig och träder i kraft 1 januari 2017 (Skr. 2016/17:10).

5 Våld i nära relation

Vi kan därmed se att mäns våld mot kvinnor är det största strukturella problemet gällande våld i nära relation, men alla kan drabbas. Alla som utsätts för våld i nära relation är brottsoffer och socialtjänsten har en skyldighet att erbjuda alla adekvat stöd och hjälp utifrån den enskildes våldsutsatthet. Våld i nära relation innebär allt det våld som utövas av en närstående, det kan vara en partner, familjemedlem eller släkting (Våld, 2015).

Våld är ett utövande av makt. Kön är en viktig maktaspekt i ojämsställda samhällen men det finns fler kategorier än kön som påverkar hur mycket makt en individ har i en relation, något som brukar beskrivas med termen intersektionalitet (SOU 2015:55).

Alla de olika kategorierna påverkar vilken maktposition någon har och hur en blir bemött i olika situationer. Det kan användas för att förklara varför våld i andra former än mäns våld mot kvinnor fortfarande kan handla om ett utövande av makt, exempelvis när det kommer till särskilt sårbara grupper eller våld i samkönade relationer (ibid.).

Våld i nära relationer är ett myndighetsgemensamt ansvar då behovet av myndighetskontakter är omfattande. De drabbade kan behöva insatser från exempelvis socialtjänsten, hälso- och sjukvården, polisen, åklagare, domstolen, skatteverket, migrationsverket, skolan och kriminalvården. Valfungerande stödinsatser för drabbade förutsätter samverkan mellan myndigheter och ideella organisationer som bedriver stödarbete inom området.

Omfattningen av våldet är svår att beräkna, då det fortfarande finns stora mörkertal. Enligt en undersökning från år 2012 uppger 3,9 % av de som utsattes för brott i nära relation att de anmälde brottet (BRÅ, 2017). 2016 anmäldes 12431 fall av fysiskt våld i nära relation, där 10417 av de utsatta var kvinnor och 2014 män. Samma år anmäldes 1886 fall av grov kvinnofridskränkning (BRÅ, 2018).

5.1. Särskilda gruppers utsatthet

I propositionen *Socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor* (2006) tar regeringen upp några olika grupper som ses som särskilt sårbara: kvinnor med missbruksproblematik, kvinnor med funktionsnedsättning, HBTQ-personer, äldre kvinnor, kvinnor med utländsk bakgrund samt kvinnor som lever i en hederskontext. Det särskild sårbarhet innebär är att de som tillhör dessa grupper har svårare att ta sig ur en våldsam relation och har svårare att söka hjälp. Det kan också innebära att dessa kvinnor kan stå i starkare beroendeställning gentemot sina närstående. Dessa personer kan även riskera att bli bemötta med okunskap och fördomar i mötet med myndigheter. Det är dock viktigt att komma ihåg att det inte innebär att alla individer som tillhör någon/några av dessa grupper per automatik är särskilt sårbara utan att det handlar om gruppen i stort (prop. 2006/07:38 s 16 ff).

Kunskapen om särskilt utsatta grupper är viktig för att vara medveten om att det krävs särskilt stöd till dessa grupper samt att socialtjänsten måste arbeta för att nå dessa grupper på ett mer effektivt sätt då de inte har samma möjligheter att tillgodogöra sig information rörande deras rättigheter.

5.2. Barn och unga som upplevt våld

Numera används begreppet barn som upplevt våld, istället för som tidigare barn som bevittnat våld. Detta grundar sig i att barn som lever i familjer där det förekommer våld inte enbart är passiva vittnen utan påverkas av våldet, att se en anknytningsperson bli utsatt för våld upplevs ofta värre för barn än när våldet riktas direkt mot dem (NCK, 2018a).

Barn som lever med våld i hemmet löper en stor risk för att drabbas av olika former av psykisk ohälsa som till exempel depressioner, aggressivitet, anknytningssvårigheter, PTSD eller andra allvarliga tillstånd. Barn som far illa har en lagstadgad rätt att erhålla samhällets skydd och stöd. Samhället har en uppgift att uppmärksamma barn som lever under svåra omständigheter eller riskerar att fara illa. Barnens situation får inte glömmas när de upplevt våld. Barnens behov av skydd och stöd ska bedömas för att de ska kunna erbjudas hjälp både i den akuta situationen och på längre sikt. Barn som upplevt våld ska ses som brottsoffer enligt Socialtjänstlagen 5 kap 11 § och har sedan 2006 rätt att ansöka om brottsskadeersättning (ibid.).

5.3. Hedersrelaterat våld och förtryck

”Hedersrelaterat våld och förtryck, liksom mäns våld mot kvinnor generellt, har sin grund i kön, makt, sexualitet och kulturella föreställningar om dessa. När det gäller hedersrelaterat våld och förtryck är kontrollen av flickors och kvinnors sexualitet central och starkt knuten till kollektivet. I hederstänkandet står föreställningar om oskuld och kyskhet i fokus och familjens rykte och anseende ses som avhängigt flickors och kvinnors faktiska eller påstådda beteende. Detta förhållande kan vara mer eller mindre uttalat och kontrollen kan sträcka sig från vardagliga former av begränsningar i flickors och kvinnors liv som berör exempelvis klädval, socialt umgänge och rörelsefrihet till livsval som utbildning, jobb och giftermål och skilsmässa. I sin mest extrema form resulterar hederstänkandet i hot om våld, våld och dödligt våld.” (Skr.2007/08:39).

Även kvinnlig könsstypning är en form av hedersrelaterat våld och förtryck som ofta drabbar flickor i spädbarnsålder men kan ske upp i tonåren. Övergreppet kan innebära allvarliga fysiska konsekvenser och psykisk ohälsa i form av traumasymptom och svårigheter till sexuellt umgänge. Tvångsgifte är en annan form av hedersrelaterat förtryck som drabbar både unga män och kvinnor (Länsstyrelsen Östergötland, 2018; Skr.2007/08:39).

För mer information se Socialförvaltningens handlingsplan för hedersrelaterat våld och förtryck 2018-2020.

5.4. Våld i samkönade relationer

Våld i samkönade relationer utövas på samma sätt som inom heterosexuella parrelationer. Det är svårt att säga något om prevalensen gällande våld i samkönade relationer då forskningen är begränsad och de studier som finns har stora variationer i sina resultat. Dessutom riskerar samhällets heteronorm att påverka vår syn på våld i samkönade relationer så tillvida att vi inte tolkar det som våld i nära relation utan snarare våld mellan vänner, om våldet alls blir synliggjort (NCK, 2009). Heteronormen gör även att de som lever i samkönade relationer ofta upplever att de stödsatser som samhället erbjuder inte är riktade till dem. HBTQ-personer som lever i en hederskontext löper även en stor risk att utsättas för våld på grund av sin sexualitet eller könsidentitet (RFSL, 2016). Sedan 2007 ingår våld i samkönade relationer i *Handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer*, Skr 2007/08:39.

5.5. Våldsutövare

Istanbulkonventionen, *Europarådets konvention om att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och våld i hemmet*, från 2011 påvisar behovet av insatser riktade till män som utövar våld. Våld i nära relation har i hög utsträckning bevisats vara ett upprepningsbrott och således kan insatser som syftar till att förebygga återfall och förändra ett våldsamt beteende ha stor betydelse för att våldet ska upphöra (Europarådet, 2011).

6 Ansvar och samverkan

Polisen, åklagaren, brottsoffermyndigheter, kriminalvården, socialtjänsten och sjukvården samt länsstyrelsen har särskilt ansvar att bekämpa mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Även andra aktörer och ideella organisationer, t.ex. kvinnojouren har en viktig roll i detta arbete.

Behovet av myndighetskontakter hos våldsutsatta är många gånger väldigt omfattande, de som är utsatta för våld är ofta aktuella hos flera myndigheter. Vård, stöd och skydd för de som utsätts för våld förutsätter samverkan, brister i samverkan kan leda till allvarliga konsekvenser för den enskilde.

6.1. Lokal samverkansgrupp

Relationsvåldsteamet på Socialförvaltningen samordnar två gånger per termin en lokal samverkansgrupp. Syftet med samverkan är kunskapsspridning, nätverkande samt att stödja varandra i utformandet av handlingsplaner och rutiner. I samverkansgruppen ingår representanter från socialtjänst, skola, vård och omsorg, frivård, polis, landstinget, Brottsofferjouren och Kvinnojouren Miranda. Representanterna kommer från KfV-regionen.

6.2. Kommunens ansvar

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de människor som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp de behöver. Kommunens ansvar omfattar även människor som är eller har varit utsatta för brott. I Socialtjänstlagen står det:

”Till socialnämndens uppgifter hör att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. Socialnämnden skall särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. Socialnämnden skall också särskilt beakta att barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna är offer för brott och kan vara i behov av stöd och hjälp.” (5 kap 11 § SoL).

6.2.1. Relationsvårdsteamet

Socialförvaltningens öppenvård har ett relationsvårdsteam där insatser riktade till våldsutsatta barn och vuxna samt våldsutövare samordnas.¹ Relationsvårdsteamet samordnar även Socialförvaltningens övergripande arbete kring våld i nära relation vilket omfattar förvaltningens handlingsplaner, förvaltningsövergripande kompetensutveckling och omvärldsbevakning. Relationsvårdsteamet samordnar även ett våldsteam med representanter från stora delar av förvaltningen för att arbeta med frågan, samt ett hedersteam för att bredda kompetensen kring hedersrelaterat våld och förtryck.

6.3. Landstingets ansvar

Hälso- och sjukvårdens ansvar är att upptäcka och identifiera våld i nära relation. Hela sjukvården kan komma i kontakt med personer som utsatts för våld, exempelvis akutvården, kvinnokliniken, psykiatrin, barnmorskemottagningen och familjeläkarmottagningarna. Sjukvårdens personal har ansvar för att känna igen, förstå våldet samt informera om möjligheten till stöd hos Relationsvårdsteamet.

Landstinget har program för sjukvårdens arbete med personer utsatta för våld i nära relation. Det har även ett handlingsprogram till stöd vid misstanke om barn som far illa. Gemensamt för dessa är att öka kunskapen och förbättra beredskapen kring kvinnor och barn som utsätts för våld.

Landstinget kan vara behjälpligt med att dokumentera skador hos våldsutsatta. Personal har även ett ansvar att ställa frågan om våldsutsatthet i anamnesen samt anmäla oro för barn enligt 14 kap 1 § SoL.

6.4. Tandvårdens ansvar

Nationellt centrum för kvinnofrid och Socialstyrelsen har lanserat en webbplats till stöd för tandvården att upptäcka patienter som utsatts för våld i nära relationer. Tandvården kan göra en insats i arbetet med våldsutsatta kvinnor och barn genom att medverka till tidig upptäckt, behandling och dokumentation av skador. Därför är det viktigt att det finns kunskap om våld och rutiner för hur man ställer frågor till patienterna och hanterar svaret (NCK, 2018b).

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2014:4) om våld i nära relationer omfattar även tandvården samt att den nationella strategin mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck (SOU 2015:15) tar upp tandvården som en viktig instans för upptäckt av våld i hemmet.

---

¹ Bilaga 2

Tandvården kan vara behjälplig med att dokumentera tandskador hos våldsutsatta. Personal har även ett ansvar att anmäla oro för barn enligt 14 kap 1 § SoL.

6.5. Polisens ansvar

Många brott, allt från ofredande till mord, kan vara aktuella. Även upprepade brott av olika karaktär riktade mot en kvinna i nära relation kan samlas ihop under rubriceringen grov kvinnofridskränkning. Polisanmälan kan göras av den våldsutsatta själv, men även av andra, som polis, grannar, anhöriga eller vänner. När ett våldsbrott anmäls görs en polisutredning, en så kallad förundersökning. Polisen rapporterar samtliga våldsbrott till socialnämnden då barn finns med i bilden enligt 14 kap 1 § SoL. Polisen ska även informera om möjligheten till stöd för både våldsutsatta och våldsutövare som erbjuds inom Relationsvåldsteamet.

6.6. Åklagarmyndighetens ansvar

Åklagarens ansvar inbegriper att leda polisens brottsutredning, fatta beslut om åtal ska väckas samt att föra talan i domstol. Åklagaren har även ett ansvar att förmedla information gällande utredning samt varför utredning läggs ned samt om möjliga skadeståndsanspråk.

Åklagarmyndigheten fattar även beslut om kontaktförbud. Våldsbrott i nära relation faller under allmänt åtal.

7 Resultatmål

Vision: Ingen ska utsättas för våld i nära relation.

Delmål: Att alla som arbetar på socialförvaltningen ska ha kunskap kring våld i nära relation.

Resultatmål	Aktivitet	Ansvarig	Tidsram
Socialnämnden ska implementera handlingsplanen i organisationen.	Gå igenom handlingsplanen på APT på respektive avdelning	Avdelningscheferna	2018
All personal ska ha god kompetens gällande mäns våld mot kvinnor/våld i nära relationer	All personal ska få grundläggande utbildning rörande våld i nära relation. All anställd personal ska genomgå NCK:s webbutbildning om våld.	Relationsvåldsteamet Enhetschef	Kontinuerligt 2020
Det ska finnas rutiner inom samtliga arbetsgrupper att fråga klienter om våldsutsatthet	Utforma rutiner inom våldsteamet	Enhetschefer för respektive arbetsgrupp	2018

Att det ska finnas personal med kompetens att genomföra riskbedömningar enligt standardiserade metoder	När kompetensbortfall sker ska det kompenseras genom adekvat utbildning.	Relationsvårdsteamet	Kontinuerligt
All personal inom Socialförvaltningen ska hålla sig ajour med kunskapsläget, rutinerna samt juridiska förändringar	Deltagarna i Vårdsteamet ska förmedla det som delges på möten till respektive arbetsgrupp	Relationsvårdsteamet	Kontinuerligt

Delmål: Barn i familjer där våld förekommer ska särskilt uppmärksammas och erbjudas stöd och hjälp på Socialförvaltningen

Resultatmål	Aktivitet	Ansvarig	Tidsram
Barn och ungas behov av skydd och stöd ska bedömas enligt kvalitetssäkrade metoder	Utforma frågor för att synliggöra våldsutsatthet i en förhandsbedömning. Utredning ska göras enligt vedertagna metoder	Barn, unga, vuxna: socialsekreterare som arbetar med barn och unga	2018 Kontinuerligt
Barn och unga ska erbjudas stöd utifrån behov	Socialsekreterare som arbetar med barn informerar om möjligheten att få stödinsatser för barnen Socialsekreterare utreder och beslutar om bistånd/åtgärd	Barn, unga, vuxna: socialsekreterare som arbetar med barn och unga	Kontinuerligt
Barn och unga ska erbjudas trappansamtal		Öppenvården	Kontinuerligt

Delmål: Personer som utsätts för våld i nära relation ska få ett gott bemötande av kompetent personal och erbjudas ett samlat stöd och skydd utifrån sina behov.

Resultatmål	Aktivitet	Ansvarig	Tidsram
Våldsutsatta erbjuds akut adekvat skydd utifrån deras våldsutsatthet	Genomföra riskbedömning, vid behov ska skyddat boende erbjudas	Vuxenhandläggare, ekonomiskt bistånd om det är aktuellt med ekonomiskt stöd	Kontinuerligt
Våldsutsatta erbjuds behovsanpassat stöd enskilt eller i grupp	Bedömning av insats görs i samråd med vuxenhandläggare, vid biståndsinsats. Vid öppet intag gör Relationsvåldsteamet den bedömningen.	Relationsvåldsteamet.	Kontinuerligt

Delmål: Personer som utövar våld i nära relation ska få ett gott bemötande av kompetent personal och erbjudas stöd utifrån sina behov

Resultatmål	Aktivitet	Ansvarig	Tidsram
Våldsutövare erbjuds enskilt stöd enligt Samtal om våld	Bedömning görs huruvida insatsen är lämplig	Relationsvåldsteamet	Kontinuerligt

Delmål: Socialtjänstens insatser för våldsutsatta barn, våldsutsatta vuxna och våldsutövare ska följas upp

Resultatmål	Aktivitet	Ansvarig	Tidsram
Insatser ska följas upp	Verksamheterna ska årligen i sina avstämningar beskriva hur de arbetat med våld i nära relationer under året	Samtliga verksamhetschefer	Redovisas till bokslut

Delmål: Alla medborgare i Katrineholm ska veta att de kan vända sig till socialförvaltningen för att få hjälp om de utsätts för våld i nära relationer

Resultatmål	Aktivitet	Ansvarig	Tidsram
Relationsvåldsteamet ska etableras och vara en välkänd verksamhet för kommunens medborgare.	Information ska finnas på offentliga platser, vara lättillgänglig, lättläst och översatt till flera språk.	Kommunikatör, Relationsvåldsteamet	2020

Övrigt

Resultatmål	Aktivitet	Ansvarig	Tidsram
Upprätthålla samverkan med andra förvaltningar, myndigheter och frivilligorganisationer	Samverkansmöten två gånger per termin	Relationsvårdsteamet	Kontinuerligt
Öka kompetensen om våld i nära relation i Socialnämnden	Anordna en information på socialnämnden	Avdelningschefen för öppenvården	2018

Källförteckning

BRÅ (2017) ”Våld i nära relationer”. URL: <https://www.bra.se/brott-och-statistik/statistik-utifran-brottstyper/vald-i-nara-relationer.html> (hämtat 2018-02-12)

BRÅ (2018) ”Anmälda brott” URL: <https://www.bra.se/brott-och-statistik/kriminalstatistik/anmalda-brott.html> (hämtat 2018-02-12)

Den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå: en deklARATION som uppmanar Europas kommuner och regioner att använda sina befogenheter och partnerskap för att uppnå jämställdhet för sina invånare. (2009). Stockholm: Sveriges kommuner och landsting

Europarådet (2011) *Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet.* Europarådets fördragsserie – nr. 210

FN (1948) *Den allmänna deklARATIONEN om de mänskliga rättigheterna.*

FN (1993) *FN:s deklARATION om avskaffandet av allt våld mot kvinnor.*

Jämställdhetsmyndigheten (2018) ”Sveriges jämställdhetspolitik” URL: <https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/om-jamstalldhet/sveriges-jamstalldhetspolitik/> (hämtat 2018-02-07)

Länsstyrelsen Östergötland (2018) ”Vilka konsekvenser kan det få?” URL: <http://www.hedersfortryck.se/hedersfortryck/konsstympning/vad-innebar-det-fysiskt/> (hämtat 2018-02-12)

NCK (2018a) ”Barn som upplever våld” URL: <http://www.nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/barn-som-upplever-vald/barn-som-upplever-vald/> (hämtat 2018-02-12)

NCK (2018b) ”Tandvårdens ansvar” URL: <http://nck.uu.se/kunskapsbanken/webbstod-for-varden/tandvardens-ansvar/> (hämtat 2018-04-12)

NCK (2009). *Våld i samkönade relationer: en kunskaps- och forskningsöversikt.* Uppsala: Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK), Uppsala universitet.

Proposition 2006/07:38 s 16 ff. *Socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor.*

RFSL (2016) *Förtroende att stärka. Om hbtq-personers förtroende för olika samhällsinstanser och vad som behöver förändras.* [Stockholm]: RFSL

Skr. 2007/08:39 *Handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck och våld i samkönade relationer.*

Skr.2016/17:10 *Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid.*

SOSFS 2014:4. Socialstyrelsens föreskriver och allmänna råd. *Våld i nära relationer.*

SOU 2015:55 *Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck*. Slutbetänkande av Utredningen som ska föreslå en nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor.

Våld: handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer. (2015). Stockholm: Socialstyrelsen.

Bilaga 1 – strukturerade riskbedömningsinstrument

FREDA

FREDA är ett standardiserat bedömningsinstrument för socialtjänstens arbete mot våld i nära relationer som utarbetats av Socialstyrelsen. Instrumentet består av tre delar:

- FREDA-kortfrågor är ett stöd att identifiera våld i enskilda ärenden.
- FREDA-beskrivning är en hjälp att få en uppfattning om karaktären på det våld som förekommit eller förekommer.
- FREDA-farlighetsbedömning är ett redskap för att bedöma risken för fortsatt utsatthet och ska finnas som underlag för att bedöma behov av ökat skydd.

I bedömningsinstrumentet FREDA inryms många frågor om och aspekter av våld i nära relationer som kan ses som ett utbildningsmaterial, det kan hjälpa oss att upptäcka och fråga om våld av mer subtil art.

SARA:V3

SARA är ett evidensbaserat riskbedömningsinstrument utarbetat av fil.dr. P. Randall Kropp och fil.dr. Stephen D. Hart. Instrumentet är särskilt framtaget för att bedöma hot- och riskbild när det kommer till partnervåld. SARA:V3 är uppdelad i tre delar:

1. Typ av våld: bedömaren ska undersöka våldsutövarens motiv och hur våldet har sett ut, huruvida våldet har ökat i frekvens över tid etc.
2. Psykosociala problem: våldsutövarens status i samhället samt psykiska och fysiska mående beskrivs.
3. Sårbarhetsfaktorer hos offret: här undersöks den våldsutsattas grad av ambivalens, livssituation samt motivation att ta emot stöd och hjälp.

Utföraren av riskbedömningen ska även ge förslag på potentiella riskscenarion och hur riskerna ska hanteras.

PATRIARK

PATRIARK är ett evidensbaserat riskbedömningsinstrument utarbetat av fil.dr. P. Randall Kropp, fil.dr. Henrik Belfrage och fil.dr. Stephen D. Hart. Instrumentet är särskilt framtaget för att bedöma hot- och riskbild när det kommer till hedersrelaterat våld. Även PATRIARK är uppdelad i tre delar:

4. Typ av hedersrelaterat våld: bedömaren ska undersöka våldsutövarens motiv och hur våldet har sett ut, huruvida våldet har ökat i frekvens över tid etc.
5. Psykosociala problem: våldsutövarens status i samhället samt psykiska och fysiska mående beskrivs.
6. Sårbarhetsfaktorer hos offret: här undersöks den våldsutsattas grad av ambivalens, livssituation samt motivation att ta emot stöd och hjälp.

Utföraren av riskbedömningen ska även ge förslag på potentiella riskscenarion och hur riskerna ska hanteras.

Bilaga 2 – insatser inom relationsvårdsteamet

Insats för våldsutsatta barn

Trappan

Trappan-samtal består av tre steg: kontakt, rekonstruktion och kunskap. Utöver dessa tre steg tillkommer även för- och eftersamtal med barnets föräldrar. Barnsamtalen är jag-stödjande och anpassas efter barnets ålder och utvecklingsnivå. Arbetssättet är psykosocialt eftersom du beaktar både barnets inre och yttre omständigheter.

Trappan-samtal är varken utredning eller behandling utan det är en stödåtgärd med syfte att barnet gradvis ska få sätta ord på sina erfarenheter. Samtalen ger på det sättet barnet sammanhang i det som har hänt. Trappan-samtal inleds först när barnet lever skyddat från våld.

Insatser för våldsutsatta vuxna

Enskilt stöd

De enskilda samtalen utgår ifrån och fokuserar på klienten och det våld som denna upplevt. Det enskilda stödet kan också innehålla praktisk rådgivning och stöd vid kontakt med myndigheter. Klienten kan gå på stöd på öppet intag vid fem tillfällen, efter det krävs biståndsbeslut.

Kvinnogrupp Utväg Skaraborg

Gruppen syftar till att skapa ett interaktivt sammanhang som ger utrymme för våldsutsatta kvinnor för våldsutsatta kvinnor till självreflektion och återhämtning. Detta sammanhang är Utväg Skaraborgs kärna och utgör ett medel för att uppnå målet att kvinnorna ska uppnå möjlighet att leva ett liv utan våld och annat kränkande beteende. Gruppen

Insats för våldsutövare

Samtal om våld

Samtal om våld är en behandlingsstruktur i moduler för professionellt behandlingsarbete med personer som utövat våld i nära relationer. Strukturen hjälper behandlaren att skapa en flexibel och individuellt anpassad psykologisk behandling. Behandlingen bygger på ATV:s behandlingsprinciper med tillägg av motiverande samtal, KBT, mindfulnessbaserade terapiformer och affektfokuserad terapi.

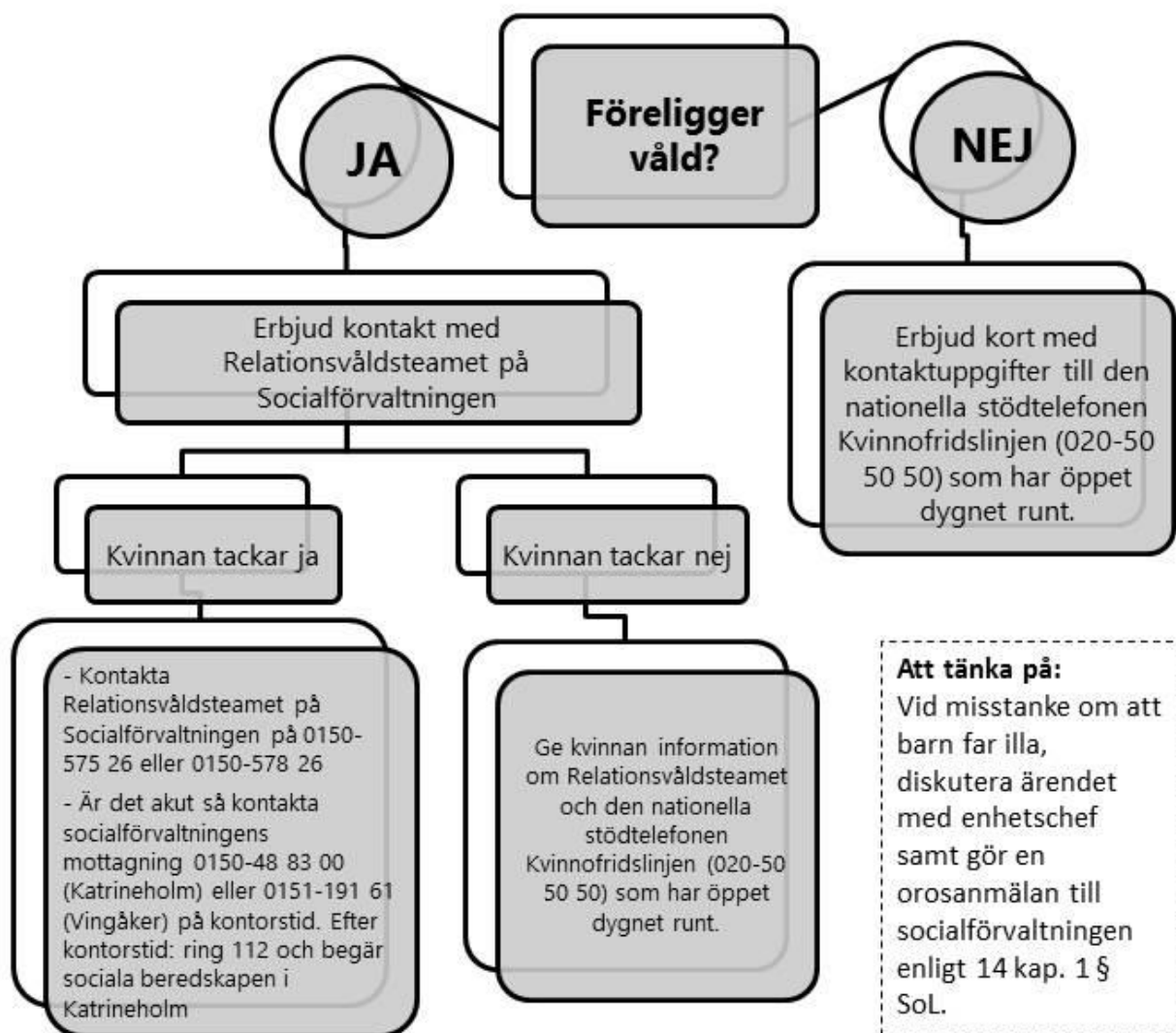
Bilaga 3 – att fråga om våldsutsatthet i klientmöten

Att ställa frågan om våldsutsatthet

Mäns våld mot kvinnor är vanligt förekommande i Sverige såväl som internationellt. Våldet har långtgående konsekvenser för hälsan, något forskningen bevisat i en mängd studier.

Det är svårt att berätta spontant om våldet och därför är det viktigt att vi som personal ställer frågan om våld och är beredda på att hantera svaret. Bästa sättet att få reda på om fysiskt, psykiskt eller sexuellt våld föreligger är att ställa en direkt fråga till kvinnan enskilt och att använda auktoriserad tolk vid behov. Du kan alltid kontakta Relationsvåldsteamet i Katrineholms kommun eller Kvinnofridslinjen för konsultation.

Dokumentet är en lokalt anpassad version av NCK:s exempel på lokal rutin, framtagen av Relationsvåldsteamet i Katrineholms kommun.

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Datum
2018-07-30

Vår beteckning
SOCN/2018:65 -
759

LEDNING

Vår handläggare
Ola Nordqvist

Ert datum

Er beteckning

Socialnämnden

Återrapportering uppdrag – utveckla och effektivisera arbetsformer som säkerställer ett tydligt arbetsmarknadsperspektiv i kommunens arbete med försörjningsstödstagare

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna rapporten och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige i Katrinesholms kommun gav i övergripande plan med budget 2018-2020 ett gemensamt utvecklingsuppdrag till Socialnämnden, Viadidaktämnden och Samhällsbyggnadsförvaltningen. Syftet var att utveckla och effektivisera arbetsformer som säkerställer ett tydligt arbetsmarknadsperspektiv i kommunens arbete med försörjningsstödstagare. Enligt uppdraget ska en återrapportering göras till kommunstyrelsen senast i september 2018 inför beredningen av övergripande plan med budget 2019-2021.

Arbetet med uppdraget har bedrivits som ett förvaltningsgemensamt projekt med projektledare från Samhällsbyggnadsförvaltningen. Förvaltningscheferna för Socialförvaltningen Viadidakt och Samhällsbyggnadsförvaltningen har ingått i projektets styrgrupp.

Projektet har bland annat sett över hur samarbetet mellan förvaltningarna och andra aktörer kan utvecklas för att stärka förutsättningarna för en ökad övergång till arbete och studier. I den rapport som nu lämnas beskrivs bland annat identifierade utvecklingsområden och de åtgärder som planeras för att utveckla verksamheten. I materialet finns även underlag för vidare politiska ställningstaganden.

Ärendets handlingar

- Rapport
- Kostnadsberäkningar

Ola Nordqvist
Förvaltningschef

Beslutet skickas till: Kommunstyrelsen och akt

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN
Jennie Lind, Utredare
2018-07-16

Arbetsmarknadsperspektiv i Katrineholms kommun

Från bidrag till egen försörjning

Innehåll

Sammanfattning.....	2
1. Inledning.....	3
1.1 Hur ser det ut i Katrineholm?	4
1.2 Vem bär ansvaret för att minska arbetslösheten?	5
2. Utredningen	6
3. Nuläge i Katrineholm	7
3.1 Organisation, ledning och styrning.....	7
Socialförvaltningen.....	8
Viadidakt	9
Personalavdelningen och HR-enheten.....	11
Näringslivsenheten	11
4. Omvärldsbevakning.....	12
4.1 Exempel Borås.....	13
5. Resultat av materialinsamling	15
5.1 Intervjuer med försörjningsstödstagare	15
5.2 Workshop.....	16
6. Utvecklingsförslag.....	17
7. Referenser	21
8. Genomförande av utredningen	22

Sammanfattning

Utifrån det särskilda uppdrag som Samhällsbyggnadsförvaltningen, Viadidaktnämnden och Socialnämnden fått av kommunfullmäktige behandlar denna rapport nuläge och utvecklingspotential av arbetsmarknadsfrågor i Katrineholms kommun.

Syftet med utredningen har varit att föreslå åtgärder som kan bidra till en ökad övergång från försörjningsstöd till egen försörjning och att säkerställa ett tydligt arbetsmarknadsperspektiv från dag ett en person ansöker om ekonomiskt bistånd.

Rapporten ger tre åtgärdsförslag som gemensamt har till syfte att utveckla arbetsmarknadsperspektivet i kommunens arbete med försörjningsstödstagare, både internt inom organisationen och externt gentemot näringslivet ,frivilligsektorn samt de som idag uppbär försörjningsstöd.

1. Inledning

Arbete är en central faktor för välmående. Att ha ett jobb att gå till och att kunna försörja sig är viktiga friskfaktorer som möjliggör självständighet, frihet och inkludering. Motsatsen, att stå utanför arbetsmarknaden har visats i hög grad bidra till psykisk ohälsa, sjukdom och utanförskap. Den som av olika anledningar inte klarar att etablera sig i arbetslivet betalar alltså ett högt pris.

Arbetslösheten i samhället får också konsekvenser för kommunerna. Ekonomiskt bistånd i form av försörjningsstöd beviljas av kommunen och är samhällets stöd till kommuninvånare som inte har möjlighet att försörja sig själva. Genom utbetalningar av ekonomiskt bistånd kan kommunen mäta de direkta ekonomiska effekterna av utanförskap. Trots att ekonomiskt bistånd ska vara ett kortvarigt stöd för personer som under en övergångsperiod inte kan försörja sig själva så tenderar bidragstiden för vissa grupper att blir allt längre.

För den enskilde, Katrineholms kommun och samhället i stort är det avgörande att så många som möjligt hittar sin plats på arbetsmarknaden. Det övergripande målet som uttrycks i kommunplanen är ökad egen försörjning. Inga invånare i Katrineholm ska vara långvarigt beroende av samhällets yttersta skyddsnet, försörjningsstöd.

I den här rapporten tecknas en nulägesbild av Katrineholms kommuns arbete med att stötta försörjningsstöddagare till egen försörjning. En central slutsats i utredningen är att kommunen har två stora utmaningar framför sig, att underlätta övergången till egen försörjning och att säkra framtida kompetensförsörjning i den egna organisationen. Förslag på nya arbetsmetoder och processförändringar har arbetats fram för att utveckla det arbete som sker idag och ta oss närmare målet ovan, att inga invånare i Katrineholm ska vara långvarigt beroende av försörjningsstöd.

1.1 Hur ser det ut i Katrineholm?

Under 2016 fick 9 % av Katrineholmarna under någon period ekonomiskt bistånd beviljat (att jämföra med 4,1 % i riket). Totalt under året betalades bistånd ut till 1382 hushåll.¹ Sedan dess har siffrorna förbättrats och under 2017 var utbetalningarna för ekonomiskt bistånd lägre. Den vanligaste anledningen till biståndsbehovet är försörjningshinder på grund av arbetslöshet och försörjningshinder på grund av sociala skäl.² Under första halvåret 2018 beviljades i genomsnitt 668 hushåll ekonomiskt bistånd varje månad, vilket är en ytterligare förbättring. Denna positiva trend kan bland annat ha sitt ursprung i det nuvarande goda konjunkturläget. Arbetsmarknadens behov gör att resursstarka personer snabbt hittar jobb.

För de som idag är beroende av försörjningsstöd är vägen till egen försörjning lång och personerna tenderar att vara beroende av ekonomiskt bistånd under längre perioder. Det kan bero på att de inte har kompetenser som krävs eller andra svårigheter att erhålla ett arbete. Verksamhetens bedömning är att de som idag erhåller försörjningsstöd i högre grad än tidigare behöver stöd och rustning för att få och klara av att ta ett arbete.

Statistiken från 2016 visar att 1244 barn, det vill säga ca 17 % av barnen i Katrineholm var försörjda genom ekonomiskt bistånd.³ I de hushåll som var aktuella för ekonomiskt bistånd under första halvåret 2018 fanns över 900 barn. Katrineholm har alltså en betydande andel barn i ekonomiskt utsatta familjesituationer där föräldrarna inte kan försörja sig självständigt utan tvingas vända sig till kommunen för stöd.

Parallellt med detta står Katrineholm, liksom många andra kommuner inför kompetensförsörjningsbehov. I kommunens *övergripande kompetensförsörjningsplan* anges att omkring 300 personer behöver rekryteras de närmaste åren för att täcka pensionsavgångar. Detta är utöver ordinarie personalomsättning och rekrytering på grund av kommunens tillväxt. Kommunens största förvaltningar, Bildningsförvaltningen och Vård- och omsorgsförvaltningen aviserar också behov av ökad rekrytering på grund av stora volymökningar inom skola och omsorg.

¹ Baserat på socialstyrelsens statistik. Årsstatistik för 2017 har inte utgetts.

<http://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/ekonomisktbistand>

² 2016 registrerades 45 % av bistånden som "försörjningshinder på grund av arbetslöshet" och 12,5 % som "försörjningshinder på grund av sociala skäl". Källa:

https://www.kolada.se/?_p=jamforelse&unit_id=16574&tab_id=85184

³ Baserat på socialstyrelsens statistik. Årsstatistik för 2017 har inte utgetts.

<http://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/ekonomisktbistand>

1.2 Vem bär ansvaret för att minska arbetslösheten?

Ansvar för arbetsmarknadspolitiken vilar i första hand på staten. Arbetsförmedlingens uppdrag är att underlätta för arbetssökande och arbetsgivare att hitta varandra och att stötta personer som står långt från arbetsmarknaden att komma i arbete.

Kommunens arbete med att stötta försörjningsstödtagare till egen försörjning är ett komplement till arbetsförmedlingens verksamhet och ett sätt att rusta personer för att antingen kunna komma till försörjning genom arbete eller studier med egen kraft, eller för att kunna ta del av det utbud för matchning och kompetensutveckling som arbetsförmedlingen erbjuder. Kommunen har ingen skyldighet att tillhandahålla arbetsmarknadsinsatser, men eftersom kostnaden för försörjningsstöd uppbärs av kommunen finns starka incitament att erbjuda insatser som möjliggör för försörjningsstödtagare att hitta egen försörjning. Generellt kan sägas att de personer som blir aktuella för de kommunala arbetsmarknadsinsatserna står längre ifrån arbetsmarknadens krav än vad personerna som erbjuds insatser via Arbetsförmedlingen gör.

Katrineholms kommun och Arbetsförmedlingen Västra Sörmland samarbetar i olika former för att stötta, rusta och matcha individer in i arbetslivet. De gemensamma överenskommelser som slutits med stöd av Delegationen för unga och nyanlända till arbete, statligt subventionerade anställningar och extratjänster möjliggör för båda parterna att arbeta tillsammans för att fler invånare i Katrineholm ska hitta vägen till egen försörjning. Att ha ett ärende eller pågående planering hos arbetsförmedlingen är också i många fall en förutsättning för att personer ska beviljas försörjningsstöd från kommunen.

Att analysera och utveckla samverkan mellan kommunen och Arbetsförmedlingen är i dagsläget svårt då Arbetsförmedlingen befinner sig i en omfattande förändringsprocess. I januari 2019 presenteras en statlig utredning som bland annat analyserar hur samspel, samverkan och ansvarsfördelning mellan framförallt kommuner och arbetsförmedlingen ser ut och kan utvecklas. Sannolikt kommer denna utredning att tydliggöra arbetsförmedlingens roll och uppdrag i den statliga arbetsmarknadspolitiken.

2. Utredningen

Denna rapport är ett led i att utveckla Katrineholms kommuns arbete med att stötta försörjningsstödtagare till egen försörjning och kommer ur ett uppdrag från kommunfullmäktiges Övergripande plan med budget 2018-2020:

”Uppdrag till Viadidaktnämnden, socialnämnden och Samhällsbyggnadsförvaltningen att gemensamt utveckla och effektivisera arbetsformer som säkerställer ett tydligt arbetsmarknadsperspektiv i kommunens arbete med försörjningsstödtagare.

För den enskilde är jobb och/eller studier nyckeln till egen försörjning. För kommunen är en ökad övergång från försörjningsstöd till arbete och studier en förutsättning för att klara kostnadsutvecklingen. Inom ramen för uppdraget ska en översyn göras för att säkra att ekonomiskt bistånd för den enskilde, redan från första dagen, är sammankopplat med insatser som leder till egen försörjning. Vidare ska samarbetet med Arbetsförmedlingen och näringslivet ses över och utvecklas för att stärka förutsättningarna för en ökad övergång från försörjningsstöd till arbete eller studier.

Uppdraget ska återsäkras till kommunstyrelsen senast i september 2018 inför beredningen av övergripande plan med budget 2019-2021.”

(KF 2017-11-20 § 186)

Styrgrupp för utredningen har varit förvaltningschefer för socialförvaltningen, Viadidakt och Samhällsbyggnadsförvaltningen. Arbetsförmedlingschefen för Arbetsförmedlingen Västra Sörmland har även varit adjungerad i styrgruppen. Uppdraget har projektletts av utredare på samhällsbyggnadsförvaltningen. En arbetsgrupp bestående av representanter från respektive förvaltning samt arbetsförmedlingen har deltagit i analysprocessen.

För att skapa en nulägesbild har projektledare haft individuella möten med samtliga arbetsgruppsdeltagare och andra förvaltningsrepresentanter. En gemensam workshop med 15 deltagare från socialförvaltningen och Viadidakt har hållits för att analysera vårt verksamhetsuppdrag och hur vi kan utveckla det. 18 personer från förvaltningarna har tillsammans gjort studiebesök i Borås kommun för att omvärldsbevaka och lära av ett lyckat exempel. Utöver detta har 6 intervjuer gjorts med deltagare i kommunens arbetsmarknadsinsatser och andra kommuners styrdokument eller arbetsmarknadsplaner har granskats.

3. Nuläge i Katrineholm

3.1 Organisation, ledning och styrning

Att minska arbetslösheten och skapa plats på arbetsmarknaden för de individer som står utan egen försörjning är ett kommungemensamt ansvar. Kommunen är en av Katrineholms största arbetsgivare med en stor variation i yrkesroller och arbetsuppgifter och har därför möjlighet att genom långsiktig rekrytering bredda arbetsmarknaden och ta tillvara på de kompetenser och förmågor som invånarna har. Genom detta kan vi vara ett gott exempel till näringslivet och omgivande potentiella arbetsgivare.

Ansvar att stötta personer som uppbär försörjningsstöd vidare till egen försörjning vilar idag på socialförvaltningen och Viadidakt. Dessa förvaltningar kan sägas dela på uppdraget att implementera ett arbetsmarknadsperspektiv och samverkar med varandra både i individärenden men också på övergripande verksamhetsnivå kring det gemensamma uppdraget.

Nedan redogörs för vilka förvaltningar och enheter som har ett verksamhetsansvar som tangerar arbetsmarknadsfrågor.

Socialförvaltningen

För personer utan egen försörjning är oftast socialförvaltningen den första kontakten med kommunen, där görs ansökan om försörjningsstöd. Vid handläggning av rätten till bistånd gör socialsekreteraren en bedömning av arbetsförmåga och kontaktar också arbetsförmedlingen för att kontrollera om- och vilken typ av planering som den sökande har där för att nå försörjning. Efter att en planering gjorts med individen och bistånd beviljats kan personen hänvisas till kompetenshöjande insatser inom Viadidakt arbetsmarknad eller Viadidakt vuxenutbildning. Om personen som söker har en planering hos arbetsförmedlingen ska insatserna beslutas i samråd med dem. Arbetsförmedlingen och Viadidakt är försörjningsstödenhetens viktigaste samarbetsparter. Gången för ett ärende på socialförvaltningen är:

1. Ansökan tas emot av socialsekreterare i mottagningsgruppen
2. Ärendet fördelas till socialsekreterare i enheten för antingen ungdom- arbetsmarknad- hälsa och beroende eller förmedling/komplettering.
3. Den sökande och Socialsekreterare har ett möte där en grundutredning görs
4. Socialsekreterare kontaktar arbetsförmedlingen och gör en bedömning av rätten till bistånd
5. Den sökande, tillsammans med socialsekreterare och en arbetsmarknadscoach från Viadidakt, upprättar en genomförandeplan för att nå egen försörjning.
6. Uppföljning

Socialsekreterarens uppdrag innefattar både myndighetsutövning och socialt förändringsarbete. Socialsekreteraren bevakar bland annat barnrätten och relationsvårdsfrågor, ser till familjesituation och hushållets situation samt stöttar i frågor som rör bostad, ekonomi, hälsa med mera. Även om personen inte beviljas ekonomiskt bistånd kan socialsekreterare göra en långsiktig plan tillsammans med personen för att i första steget ha rätt till biståndet och i slutsteget vara självförsörjande.

Viadidakt

Arbetsmarknad

På Viadidakt arbetsmarknad utformas insatspaket för att stödja deltagare på vägen mot egen försörjning. Deltagare gör med stöd av en arbetsmarknadscoach en planering utifrån målet egen försörjning genom jobb eller studier. Ofta sker denna planering i trepartssamtal med socialsekreterare från försörjningsstöd, coach och deltagare. Om personen är ungdom deltar också Arbetsförmedlingen. Utifrån planeringen blir sedan personen erbjuden olika insatser. Huvudmålet är alltid att få ut personer i egen försörjning och coacherna tittar då på möjligheterna för detta utifrån deltagarens planering och förutsättningar. Möjliga placeringar under processen är kommunens förvaltningar, näringslivet/föreningar och vid behov Viadidaks egna praktiska verksamheter. Tanken är att stegförflytta personer med målet om en anställning hos en arbetsgivare.

Gången för många deltagare är:

1. Kartläggning/arbetsbedömning
2. Praktisk verksamhet/ arbetsträning eller praktik inom kommunens verksamheter, ideella organisationer eller näringslivet
3. Anställning/åtgärdsanställning inom kommunens verksamheter/näringslivet

På förvaltningen finns studie- och yrkesvägledare, arbetsterapeut och pedagoger som tillsammans med arbetsmarknadscoach utgör ett team kring deltagaren. I arbetsmarknadsenhetens lokaler finns kommunens praktiska verksamheter som återbruk, överskottsmarknad, snickeri, bageri och syverkstad. I dessa verksamheter finns bland annat individer som arbetstränar eller är i arbetsförmågebedömning, eller där Viadidakt arbetar med individer på uppdrag av arbetsförmedlingen.

Förvaltningen samverkar med arbetsförmedlingen kring olika typer av åtgärdsanställningar (19 stycken under 2017) och ansvarar för deltagare under anställningstiden. Arbetsmarknadsenheten utför också uppdrag som till exempel arbetsförmågebedömningar åt arbetsförmedlingen.

Viadidakt arbetsmarknad är Arbetsförmedlingens kontakt för extratjänster och det är Viadidakt som administrerar kommunens extratjänster och matchar dessa mot deltagarna.

För 2017 anvisades ungefär hälften av deltagarna till Viadidakt arbetsmarknad från socialtjänsten och hälften från Arbetsförmedlingen. Av de ärenden som avslutades under 2017 gick 26 % av deltagarna vidare till egen försörjning genom arbete eller studier.

Ungdomstorget

Via ungdomstorget får ungdomar och unga vuxna under 25 år möjlighet till samordnat stöd och rådgivning, praktikplats eller andra motivations- och kompetenshöjande insatser för att motverka ungdomsarbetslöshet och utanförskap. Ungdomstorget är en gemensam satsning mellan Viadidakt, socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och arbetsförmedlingen. Ungdomstorgets framgångsfaktorer är att flera parter samlokaliseras och samordnas för att stötta individer samt att verksamheterna samlas under ett tydligt gemensamt uppdrag.

Viadidakt vuxenutbildning

Viadidakt vuxnas lärande ansvarar för kommunal vuxenutbildning. Detta omfattar grundläggande och gymnasial vuxenutbildning inklusive yrkesvux, svenska för invandrare samt särskild utbildning för vuxna. I uppdraget ingår också ansvar för samhällsorientering för nyanlända, studie- och yrkesvägledning för vuxenstudier samt validering. Vuxnas lärande ansvarar även för att i samverkan med olika utbildningsanordnare tillhandahålla yrkeshögskoleutbildningar och universitets- och högskoleutbildningar.

Många deltagare kombinerar sina studier på Viadidakt vuxenutbildning med insatser på Viadidakt arbetsmarknad, utifrån planering med Arbetsförmedlingen. På SFI-undervisningen finns bland annat deltagare som hänvisats från arbetsförmedlingen för att de ingår i etableringen, eller som hänvisats av socialsekreterare via studie- och yrkesvägledare som en del av individens åtgärder för att bli självförsörjande.

En upplevelse från Viadidakt vuxenutbildning är att individsekretessen som den ser ut idag utgör barriärer för vuxenutbildningen och socialförvaltningen att samarbeta för individens bästa fullt ut, när en person påbörjar utbildning på till exempel SFI medför det inte att Viadidakt vuxenutbildning har rätt att bryta individsekretess för att samråda om utbildningsinsatser med till exempel socialförvaltningen.

Personalavdelningen och HR-enheten

Personalkontoret är ett stöd till förvaltningarna i frågor som gäller personal, rekrytering och kompetensförsörjning, arbetsmiljö och arbetsrätt med mera. Här samordnar kommunen den övergripande, strategiska kompetensförsörjningen. På HR-kontoret arbetar processledare med *Heltid som norm*, bemanningsfrågor och kompetensutveckling.

På personalkontoret pågår utvecklingsprocesser som sannolikt kommer att förbättra förutsättningarna för målgruppen försörjningsstöddtagare att bli anställda inom kommunen. Till exempel pågår en förstudie om central bemanning och processen kring rekrytering/ kompetensutveckling av deltidspersonal ses över, som ett led i att rekrytera och utveckla befintlig personal för att möta kompetensförsörjningsbehov. Förstudien kan leda fram till utvecklad samverkan med Viadidakt för validering av utbildningar och kompetenser och även med Viadidakt vuxenutbildning för yrkesutbildning av anställda utan yrkeskompetens. De här processerna ligger helt i linje med den utveckling som utredningen visar att kommunen bör eftersträva.

Näringslivsenheten

Näringslivsenheten arbetar för att främja och utveckla näringslivet inom kommunen, både genom att stötta och ta tillvara på det befintliga näringslivet och genom att marknadsföra Katrineholm som etableringsort och synliggöra möjligheter för företag som vill etablera sig. Näringslivsenheten arbetar lotsande för att stötta företagen i deras utveckling, bland annat vad gäller kompetensförsörjning. Via näringslivsenheten drivs projektet Tillväxksamverkan Västra Sörmland som är ett samverkansprojekt mellan KfV-kommunerna, Arbetsförmedlingen och näringslivet. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för matchning mellan företag och arbetssökande. Projektledare för Tillväxksamverkan Västra Sörmland arbetar under halva sin tjänst som rekryteringscoach på Viadidakt arbetsmarknad, med syfte att knyta kontakter med näringslivet och vara en brygga mellan näringslivet och Viadidakt. Verksamheterna på Viadidakt arbetsmarknad upplever anknytningen till näringslivet som mycket viktig och det externa perspektiv som en rekryteringscoach med tydligt ”utåtriktat uppdrag” har fört med sig har utvecklat verksamhetens arbetsmarknadsfokus.

I kommunen finns ett näringslivsråd som inrättats för att möjliggöra dialog och samarbete mellan det lokala näringslivet och kommunen. Näringslivsrådet har gemensamt undertecknat ett samverkansprogram om 8 punkter där rådets medlemmar har åtagit sig att arbeta för att främja näringslivets rekryteringsbehov. Här anges att rådet ska verka för fördjupat samarbete med eftergymnasiala utbildningar för att utbildningsutbud ska matcha behov samt att tillse att förutsättningar finns för företag att växa.

4. Omvärldsbevakning

I rapporten *Framgångsfaktorer för effektiva arbetsmarknadsprojekt* analyseras 15 lyckade socialfondsprojekt för att dra slutsatser om vilka faktorer som är viktiga för lyckade arbetsmarknadssatsningar. Även om studien omfattar satsningar i projektförm är många av slutsatserna direkt applicerbara på kommunens ”ordinarie” arbete. Framgångsfaktorer från de genomförda projekten är bland annat:

- Välfungerande och stabila organisationer
- Tät samverkan mellan projektparter
- Hög grad av individuell planering och insatsutformning
- Hög grad av arbetsnära praktik
- Genomgripande arbetsmarknadsfokus.⁴

De slutsatserna stämmer väl överens med vad SKLs kommer fram till i sin jämförelse av 6 kommuners framgångsrika arbete, som förutom faktorerna ovan också anger följande punkter som viktiga parametrar för att lyckas:

- Nära samarbete med Arbetsförmedlingen
- Öppenhet mellan verksamheter
- Ett tydligt ledarskap⁵

Bland andra studerade kommuners framgångsfaktorer finns också:

- Täta uppföljningar med deltagare och gärna trepartssamtal,
- Ett perspektiv att arbetsmarknaden har plats för alla
- Tydlig politisk styrning och engagemang för frågorna
- Personer får snabbt tillgång till kompetenshöjning utan att det sociala arbetet blir lidande
- Fokus på praktik och egna verksamheter som ligger nära arbetsmarknaden
- Bra relationer med näringslivet.⁶

---

⁴ Clara Lindblom. *Framgångsfaktorer för effektiva arbetsmarknadsprojekt* Institutet för framtidsstudier, 2014

⁵ *Att bryta mönster- Om sex kommuners framgångsrika arbete med ekonomiskt bistånd*. Sveriges kommuner och landsting, 2013

⁶ Dokumentation konferens ”fokus ekonomiskt bistånd- att bryta långvarigt biståndsberoende” SKL 2018-02-05, samt *Att öka förutsättningarna för egen försörjning* Socialstyrelsen 2017 samt *Arbetsmarknadsstrategi Falköpings kommun* (KF 2016-06-27) samt www.godsamverkan.se

4.1 Exempel Borås

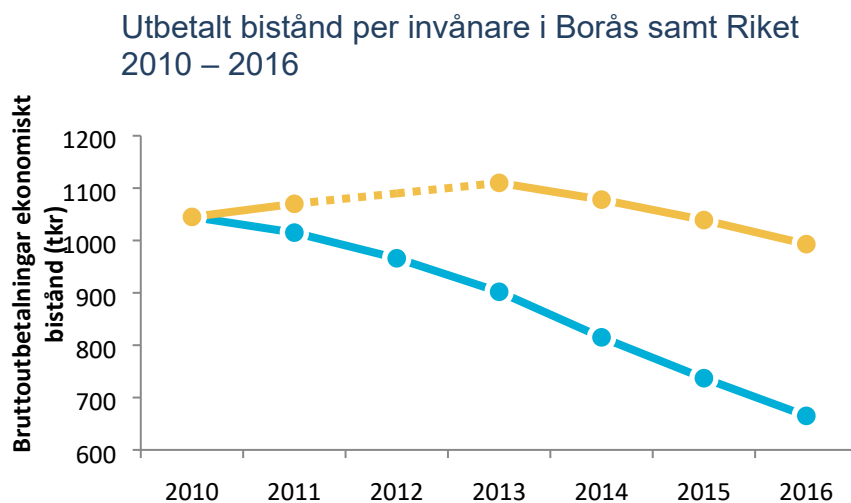
Borås har valts ut som jämförelsekommun i denna studie för att de under de senaste åren arbetat mycket framgångsrikt med att stötta invånare till egen försörjning och som effekt har de halverat sina kostnader för försörjningsstöd.

Deras arbetsmodell bygger bland annat på att de matchat offentliga verksamheternas egna kompetensförsörjningsbehov med den resurs som personer utan arbete innebär, vilket ligger i linje med vad denna utredning ser som en av kommunens utvecklingspotentialer. Borås integrationsmodell utgår från tre steg där deltagare först kombinerar SFI med praktik, går vidare till yrkesutbildningar och yrkessvenska och sedan till en kommunal anställning med subvention från arbetsförmedlingen. Detta sker i en samordnad trappa där också den subventionerade tjänsten kombineras med en utvecklingsplan och utbildning för att kunna avslutas i en anställning eller studier.

Utifrån grundtanken att ingen ska fastna i passivt bidragsberoende erbjuds alla som beviljats försörjningsstöd och bedömts ha minst 25 % arbetsförmåga någon typ av insats via JobbBorås (motsvarande arbetsmarknadsenheten), antingen i förvaltningens verksamhet Återbruket (praktiska verksamheter som cykelreparation, bageri och liknande) eller förberedande praktik och arbetsträning inför en kommunal anställning. Kombinerat med detta erbjuds alla ungdomar på gymnasienivå feriearbete.

Genom ett omfattande system av subventionerade och kommunala tjänster (totalt 630 stycken) kombinerat med utbildningstrappor ger de alla Boråsare som beviljas försörjningsstöd och har arbetskapacitet om minst 25 % en anställning i kommunen om 1-2 år. Uppföljningar visar att kommunen under de senaste åren halverat sina kostnader för försörjningsstöd och att individer inte återvänder till bidragsberoende utan hittar egen försörjning eller går in i Arbetsförmedlingens ordinarie utbud för matchning. De vanligaste avslutsorsakerna under 2017 var arbete eller studier (29,9 %) samt fortsatta insatser inom Arbetsförmedlingen (25,1 %).

Tabell: kostnadsutveckling för ekonomiskt bistånd i Borås 2010-2016

Detta anger JobbBorås som sina framgångsfaktorer:

- **Engagerad nämnd och förvaltningsledning.**

En facknämnd med en arbetslivsförvaltning som bl.a. innehåller enheter för försörjningsstöd, arbetsmarknadsfrågor och integration. Samlokalisering och framförallt samorganisering i en nämnd och förvaltning förenklar budgetförfaranden och uppföljning. Förvaltningen gör månadsuppföljning och årsuppföljning utifrån ett mätbart målprogram för både försörjningsstöd och arbetsmarknadsinsatser och kan genom utvecklad statistik följa deltagare och deltagargrupperns progression och kostnadsfördelning mellan försörjningsstöd och arbetsmarknadsåtgärder.

- **God samverkan intern och externt.**

Tätt samarbete med försörjningsstödsenheten, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan utifrån ett tydligt gemensamt uppdrag. JobbBorås har det primära ansvaret för samarbete med Arbetsförmedlingen. Samarbeten och bra relationer med samtliga förvaltningar och kommunala bolag gör det möjligt att hitta arbetsplatser till deltagare. Det har skapats en gemensam känsla av ansvarstagande och en insikt om att målgruppen behöver tas tillvara för att möta kommunens framtida kompetensförsörjningsbehov.

Goda relationer med idéburen sektor och det lokala näringslivet, bland annat genom avtal med föreningar som har deltagare på praktik eller i anställningar. Bra samarbete med de fackliga organisationerna som resulterat i att nya yrkeskategorier blivit verklighet inom äldreomsorgen. Yrkeskategorin serviceassistent innehas i första hand personer som växlat bidrag mot en kommuntjänst och kombineras med en utbildningstrappa där slutmålet är att de är anställningsbara som undersköterskor när kommuntjänsten avslutas.

- **Flexibel men tydlig organisation genom en väg in.**

Det finns bara en väg in i JobbBorås, oavsett vilken insats det gäller. Detta skapar en tydlighet både för deltagare, samarbetsparter och näringslivet som vet hur och vem de ska kontakta. Organisationen kan snabbt ställa om för att skapa individuella lösningar och tillgodose olika personers behov och för att möta förändrade riktningar i arbetsmarknadspolitiken.

- **Personal med olika utbildning och erfarenhet.**

Handläggare med olika utbildningar och yrkeserfarenheter ger mångfald och olika infallsvinklar. Exempel på yrkesgrupper som finns inom Jobb Borås är organisations- och personalvetare, socionomer, lärare, journalist, studie- och yrkesvägledare och sjuksköterska.

5. Resultat av materialinsamling

5.1 Intervjuer med försörjningsstödstagare

Personerna som intervjuades var i åldrarna mellan 40-60 år. Någon av deltagarna har varit aktuella på Viadidakt under flera omgångar, en har kommit till nuvarande insats efter behandlingshem, en har fått pausa arbetsliv p.g.a. sjukskrivning och har rehabiliterats, någon har gått klart SFI relativt nyligen och läser svenska för att kunna studera yrkesutbildning. Beroende på bakgrund relaterar personerna olika på frågan om vad ”slutmålet” med deras insatser är och vad de önskar för sig själva i framtiden. Synen på insatserna hos Viadidakt är därför också olika. Den enda som inte säger att ett jobb är slutmålet är den äldsta deltagaren som är 60 år.

Intervjuade deltagare berättar att en nära relation till arbetsmarknadscoachen och pedagogerna på Viadidakt, att ha en långsiktig plan och att få ta saker i sin tid är framgångsfaktorer som har gjort att flera av de som intervjuats har kunnat gå från deltagande ett par timmar per vecka till heltidsdeltagande i kompetenshöjande verksamhet eller subventionerade anställningar. Möjlighet att träna och jobba med sin hälsa nämner flera personer som positiva och viktiga inslag i deras insats hos Viadidakt. Att kunna ha trepartssamtal med både arbetsmarknadscoach och socialsekreterare för försörjningsstöd är positivt, eftersom alla hör samma sak och personen inte behöver ha samma samtal flera gånger.

De deltagare som fått möjlighet till en subventionerad anställning uppger att det gör stor skillnad för dem. Personerna berättar alla att det finns stor motivationen i att ha en lön, att gå till ett **arbete** och att ha arbetskolligor. Självbilden förändras och känsla av värde och självständighet gör att det blir roligt att gå till arbetet. Långsiktigheten i att veta vad man gör under ett år framöver är viktig. Samtliga av deltagarna som har en subventionerad anställning säger att nästa steg är att tillsammans med arbetsmarknadscoach göra en plan för vad som händer efter anställningens slut. Flera av deltagarna säger att målet är att få in en fot på ett företag eller kommunverksamhet och hitta ett jobb på en ”vanlig” arbetsplats., samtidigt säger två av de intervjuade personerna att de tror att de kommer att stämpla efter den här anställningen.

5.2 Workshop

På workshopen deltog representanter från Viadidakt och socialförvaltningen, eftersom de är de verksamheter som idag möter målgruppen och har ett uttalat uppdrag att arbeta för deras inträde på arbetsmarknaden. I stora drag kan det summeras såhär:

Vad är vårt uppdrag

Vårt gemensamma uppdrag är att stärka individen till ett självständigt liv med bra kvalitet. Det ska vi göra genom att samlas runt personen och med våra olika resurser stärka den för att ta stegen som behövs till ett hållbart arbetsliv. Vår roll är att motivera och ingjuta självförtroende. Det gör vi genom att se det friska. Vi ska hjälpa till att formulera målet och att identifiera delmålen. Vi undanröjer de hinder vi kan och rustar personen med utbildning eller erfarenhet. Vi påverkar arbetsmarknaden för att den ska bli mottaglig för fler och hittar utrymme för våra deltagare. Vi är en brygga mellan näringslivet och deltagare som behöver ett jobb. Vi ska göra mer än minimum och hittar de individuella lösningarna som passar just den personen. Utgångspunkten är att det alltid finns bättre sätt att försörja sig än bidrag.

Vad är ett arbetsmarknadsperspektiv

Ett arbetsmarknadsperspektiv betyder att se allas kapacitet att försörja sig i ett eget jobb. Alla aktiviteter som tar en person närmare ett eget jobb är en del av ett arbetsmarknadsperspektiv, att *agera* ett arbetsmarknadsperspektiv är därför olika för alla människor vi möter. Ett arbetsmarknadsperspektiv är att samtal med personen redan från början handlar om hur den ska ta sig från biståndsberoende. Ett fungerande arbetsmarknadsperspektiv är att samarbeta med en tydlig plan för självförsörjning, att se möjligheter och kapacitet hos personen och att kunna utforma aktiviteter som hela tiden tar personen framåt. Motsatsen är att godta ett passivt utanförskap och insatser med inlåsnings effekter.

Hur kan vi tänka nytt

Som kommun ska vi se personerna som en resurs och en potential. Det gör vi genom att skapa arbetstillfällen i form av t ex nya yrkesgrupper som ökar kvalitet i våra verksamheter. Vi kan jobba tydligare med social hållbaret i upphandling, för att göra arbetsmarknaden mer inkluderande. Vi behöver kunna vara alertare i våra processer, personer ska inte behöva vänta på det stöd de behöver. Vi ska också göra rätt bedömningar från första stund. Det görs till exempel genom att ledtider mellan ansökan om försörjningsstöd och en planering av insatser kortas. Planering av kompetenshöjande insatser ska ske av de som har kunskap om arbetsmarknaden och vet vilka resurser som finns. Vi kan utveckla våra samverkansmetoder, med ungdomstorget som lyckat exempel. Vi kan utveckla våra metoder för coaching under tiden en person är i en subventionerad anställning eller praktik, för att undvika att insatser vi gör inte leder till ett nästa steg.

6. Utvecklingsförslag

I arbetet med utredningen har arbetsgruppen kunnat konstatera att det idag finns en god samverkan mellan förvaltningarna som vi kan bygga vidare på. I och med att verksamheterna på socialförvaltningen och Viadidakt styrs av olika nämnder och inte är lokaliserade på samma ställe blir personliga kontakter och enkla vägar in till varandra än viktigare. Trepårtssamtal, förståelse för yrkesrollernas uppdrag och en samsyn i att vi arbetar tillsammans i ett gemensamt uppdrag är avgörande för att vi ska uppnå goda resultat. Samarbetet med Arbetsförmedlingen är centralt i både myndighetsutövningen och i planering av insatser med individen, vi bör bygga vidare på den goda samverkan vi har och utveckla dessa processer vartefter arbetsförmedlingens förändringsprocess landar.

De befintliga arbetsmarknadsinsatserna inom Viadidakt har en stor bredd, vilket bör bevaras. De praktiska verksamheterna är viktiga för arbetsträning och ger möjlighet för individer att utvecklas i sin takt. För att undvika inlåsningseffekter bör fokus ännu mer gå mot att deltagare motiveras att göra stegförflyttningar mot arbetsnära verksamheter och i så hög grad möjligt komma ut i kommunens ordinarie verksamheter eller externt hos företag och frivilligorganisationer. Insatser som erbjuds behöver vara individanpassade så att många kan ta del av dem utifrån sina förutsättningar, Vi behöver i högre grad än idag arbeta med kompetenshöjande insatser som är förlagda på arbetsplatser i kommunens verksamheter, frivilligsektorn och näringslivet.

Det sociala arbetet som görs av socialsekreterare fyller en viktig funktion ska bevaras, men ansvaret att anlägga ett arbetsmarknadsperspektiv kan i högre grad vila på Viadidakt. Genom kommande digitaliseringar av ansökningsförfarandet skulle mer tid frigöras hos handläggare att arbeta med utredning samt socialt förändringsarbete.

Näringslivsenheten har till uppdrag att arbeta stöttande och främjande för det lokala näringslivet. Näringslivsrådet har gemensamt beslutat att arbeta med kompetensförsörjning som en av 8 huvudpunkter. Näringslivsenhetens uppdrag att stötta befintliga företag i kompetensförsörjning och matchning bör kopplas mer till arbetsmarknadsfrågorna hos Viadidakt och konkretiseras i enkla arbetsätt som till exempel gemensamma företagsbesök. Den brygga/ koppling mellan arbetsmarknadsfrågor och näringslivsutveckling som idag utgörs av rekryteringscoachen behöver säkras även efter att projektet Tillväxksamverkan Västra Sörmland avslutats.

Utredningen har landat i tre förändringsförslag som gemensamt har till syfte att stärka arbetsmarknadsperspektivet, både inom kommunens verksamheter och gentemot målgruppen, för att öka antalet Katrineholmare som går vidare från försörjningsstöd till egen försörjning.

Förslag 1: Viadidakt arbetsmarknad bör tillsammans med personalkontoret ta fram en plan för att utveckla användandet av subventionerade anställningar i kommunen för att underlätta övergången till egen försörjning.

Fler personer bör få möjlighet att växla bidrag mot en anställning.

Exemplet Borås, kombinerat med workshopresultat och våra egna analyser av kommunens kompetensförsörjning framåt visar att en stor utvecklingspotential för att minska arbetslösheten ligger i vår egen organisation. Tidigare erfarenheter i Katrineholm (arbetslinjen, sysselsättningsuppdraget, extratjänsterna och nuvarande åtgärdsanställningar) har visat att detta är framgångsrika arbetssätt som på allvar gör skillnad för individer och organisationen.

Genom att utveckla användandet av subventionerade anställningar kan vi ge fler personer möjlighet att komma närmare arbetsmarknaden, samtidigt som vi gör långsiktiga investeringar för att möta kompetensförsörjningsbehoven. Det sprider också upplevelsen av ansvar för frågorna till flera förvaltningar och vi kan visa för det lokala näringslivet att kommunen ser personerna som en resurs och tar ansvar för att göra plats åt dem på arbetsmarknaden.

Genom ett system där kommunen anställer personer med behov av försörjning ges personer möjlighet att ”lära sig jobbet på jobbet” samtidigt som kommunen kompetensutvecklar den tillgängliga arbetskraften för att på sikt möta verksamheternas rekryteringsbehov. Till exempel skulle en anställning som serviceassistent med parallell utbildning till undersköterska vara ett sätt att höja kvalitet i äldreomsorgen, minska arbetslösheten och utveckla personal för att möta kompetensförsörjningsbehovet om ett par år. De utvecklingsprocesser som sker på personalkontoret ligger väl i linje med detta förslag.

Viktiga faktorer för att lyckas:

- Anställningar om 1- 2 år som är A-kassegrundande.
- Handledarkurser för förvaltningar som har kommundjänster hos sig
- Tät coachning och uppföljning av arbetsmarknadscoach
- Möjlighet till mindre yrkesutbildningar innan anställning
- Utbildningsplan om minst 20 % under anställning
- På sikt: se över möjligheten att införa nya yrkeskategorier och lyft till facklig diskussion
- Utveckla samarbeten och teckna avtal med ideella organisationer som kan ta emot deltagare för anställningar

Förslagsvis bör kommunen påbörja arbetet med ett begränsat antal kommunala anställningar. Förhållningssättet bör vara att detta är starten på ett långsiktigt arbete för att minska arbetslösheten i kommunen och att systemet succesivt ska skalas upp med antal deltagare och arbetsmarknadscoacher.

Detta förslag kräver beslut om tillsatta medel, se bilaga.

Förslag 2: Personer som söker försörjningsstöd ska träffa en arbetsmarknadscoach inom max 1 vecka.

De processer som leder en person från ansökan om försörjningsstöd fram till en insats behöver vara smidiga och snabba.

Samtal om arbete och hur personen ska ta sig till egen försörjning ska starta redan vid första mötet med socialförvaltningens mottagningsenhet. En processförändring föreslås där personer som bedöms ha arbetsförmåga om minst 25 % erbjuds ett möte hos Viadidakt inom max en vecka. Vid det mötet kan en arbetsmarknadscoach i samtal med personen göra bedömningen av vilka kompetenshöjande insatser som personen behöver. Genom denna processförändring minskar ledtiderna mellan ansökan om bistånd och plan för kompetenshöjande insats. Bedömningen av vilka som ska ta del av kompetenshöjande insatser görs då av de som har kunskap om vilka insatser som finns tillgängliga och hur dessa kan anpassas för individen.

Att arbete tas upp vid första samtalet och att ett möte med fokus på resurser och vägar till försörjning sker inom första veckan gör att ett arbetsmarknadsperspektiv finns med från dag ett. Socialsekreterare och arbetsmarknadscoach har en fortsatt tät kontakt och när bedömning av rätten till bistånd görs finns arbetsmarknadscoachens initiala kartläggning för socialsekreteraren att ta del av. Socialsekreterare fokuserar även fortsättningsvis på individernas helhetsbild och ser till familjesituation, hälsa, boende och ekonomi.

Förvaltningarna bör också se över om det är möjligt att föra över ansvaret för att kontakta arbetsförmedlingen till Viadidakt. En stor anledning till långa ledtider är idag på grund av att utredningen om rätten till bistånd kräver en kontakt med arbetsförmedlingen innan beslut fattas. Personer som inte har ett ärende hos arbetsförmedlingen kan få vägledning av coach att skriva in sig.

Behov av fördjupad analys:

- Se över de rättsliga möjligheterna för Viadidakt att inhämta information från Arbetsförmedlingen som kan ligga till grund för biståndsbedömning.
- Analysera hur detta arbetssätt kan upprätthållas om/när ansökan om försörjningsstöd sker digitalt
- Ta ställning till vad som sker med individer som har gjort kartläggning hos Viadidakt och är arbetslösa i behov av kompetenshöjande insatser, men som sedan får avslag på sin ansökan om ekonomiskt bistånd.
- Översyn av samverkansrutiner mellan socialförvaltningen, Viadidakt och Arbetsförmedlingen.

Detta förslag kräver beslut om tillsatta medel, se bilaga.

Förslag 3: Ett arbetsmarknadsforum för kommundemensam styrning av frågorna inrättas.

Det gemensamma ansvaret för arbetsmarknadsfrågorna kan förstärkas i kommunen. Verksamheterna inom socialförvaltningen och Viadidakt ser en utvecklingspotential i att det bildas en ny plattform för att diskutera samverkan, uppdrag, mål och ansvar tillsammans med övriga förvaltningar.

Ett arbetsmarknadsforum föreslås bildas och vara en återkommande plattform för att utveckla, förankra och följa frågorna i kommunen. Arbetsmarknadsforumets syfte blir att verksamhetsutveckla, förvalta och flytta fram positionerna för arbetsmarknadsfrågorna både i kommunen och utåt gentemot näringslivet samt föreningslivet.

Arbetsmarknadsforumet föreslås ledas av näringslivschefen för att skapa en tydlig koppling mellan arbetsmarknadsfrågor och näringslivstillväxt. Andra representanter som föreslås är:

- Kommundirektör
- Förvaltningschef socialförvaltningen
- Förvaltningschef Viadidakt
- Förvaltningschef bildningsförvaltningen
- Personalchef/ HR-chef
- Arbetsförmedlingschef
- Representant/er från näringslivet

Behov av fördjupad analys:

- Utveckla möjligheterna till gemensam uppföljning mellan Viadidakt och Socialförvaltningen, för att kunna analysera kostnader för försörjningsstöd i relation till arbetsmarknadsåtgärder.

7. Referenser

Tillväxt och välfärd. Kommunplan 2015-2018 (KS handling nr 1/2015), sektion ”Tillväxt, jobb och egen försörjning” sid 6,7

Övergripande plan med budget 2018-2020 (KF 2017-11-20 § 186)

Personalpolitiska programmet?
Rapport: Rekrytering och validering

Övergripande kompetensförsörjningsplan (KF 2018-05-21 § 66)

Att bryta mönster- Om sex kommuners framgångsrika arbete med ekonomiskt bistånd. Sveriges kommuner och landsting 2013

Företagens kompetensbehov- utmaning för kommuner. Sveriges kommuner och landsting 2015

Arbetsmarknadsstrategi för Falköpings kommun, (KF 2016-06-27)

Verksamhetsredovisning Falköpings kommun, kompetens och arbetslivsnämnden 2017

Arbetsmarknadsplan för Flens kommun 2016-2019
(KF 2016-08-25 § 119)

Arbetsmarknadsstrategi för Vårgårda kommun (KF 2017-06-22)

Statistik från socialstyrelsen
<http://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/ekonomisktbistand>

Clara Lindblom. *Framgångsfaktorer för effektiva arbetsmarknadsprojekt* Institutet för framtidsstudier 2014
Plan för näringsliv och arbete Eskilstuna Kommun (2017-09-21, § 211)

Öppna jämförelser 2017:
https://www.kolada.se/?_p=jamforelse&unit_id=16574&tab_id=84575

Dokumentation konferens ”fokus ekonomiskt bistånd- att bryta långvarigt biståndsberoende” SKL 2018-02-05

Att öka förutsättningarna för egen försörjning Socialstyrelsen 2017

www.godsamverkan.se

8. Genomförande av utredningen

Utredningen har letts av en projektledare från Samhällsbyggnadsförvaltningen. Förvaltningschefer från respektive förvaltning (socialförvaltningen, Viadidakt samt Samhällsbyggnadsförvaltningen) har varit styrgrupp i arbetet. Arbetet har också följts av chef från arbetsförmedlingen samt socialchef i Vingåker. Styrgruppen har setts vid 4 tillfällen.

En arbetsgrupp bestående av avdelningschefer och enhetschefer från socialförvaltningen och Viadidakt samt näringslivslots och representant från arbetsförmedlingen har tillsammans med projektledaren utarbetat en projektplan med aktiviteter för att nå målen, samt agerat bollplank i utarbetandet av förslag. Arbetsgruppen har under projektet setts vid 4 tillfällen.

För att samla in en nulägesbeskrivning har projektledaren träffat representanter från respektive förvaltning som har tecknat en bild av arbetet idag. Totalt omfattade detta ca 10 träffar.

I en heldagsworkshop med chefer, handläggare och arbetsmarknadscoacher från Viadidakt och socialförvaltningen diskuterade vi vårt gemensamma uppdrag och arbetade med att definiera begrepp som arbetsmarknadsperspektiv. Gruppen identifierade utvecklingspotentialer och tog gemensamt fram förslag till utveckling av arbetet med att stötta försörjningsstödtagare till egen försörjning. Totalt deltog 18 personer från de 2 förvaltningarna.

Deltagare från styrgruppen, tillsammans med avdelnings/enhetschefer och handläggare från socialförvaltningen och Viadidakt har gjort studiebesök i Borås kommun för att lyssna till ett exempel på framgångsrika arbetsmetoder för att stötta försörjningsstödtagare till egen försörjning.

Slutligen har också 6 öppna intervjuer med deltagare i Viadidakts arbetsmarknadsinsatser genomförts, för att samla in upplevelser av verksamheten idag och lyssna in vad målgruppen själva uppfattar som rätt typ av stöd till egen försörjning.

Bilaga – Kostnadsberäkning för genomförande av föreslagna åtgärder

För att genomföra de föreslagna förändringarna kommer förvaltningarna att behöva avsätta tid från tjänstemän och handläggare samt delar av rambudget.

Utredningen föreslår ett utvecklat användande av subventionerade anställningar för att bryta biståndsberoende (Förslag 1). Även processförändringen där personer som söker försörjningsstöd erbjuds snabbt möte hos Viadidakt kommer att ta resurser i anspråk (förslag 2). Det är framförallt inom Viadidakts verksamhet som medel behöver tillsättas, även om andra delar av kommunorganisationen också kommer att investera tid i förändringsarbetet. Inrättandet av ett arbetsmarknadsforum (förslag 3) bedöms inte behöva tillsätta medel utöver rambudget.

Utgångspunkten är att förslagen i sin helhet ska finansieras genom regeringens stödprogram för att minska segregation, i händelse av regeringsskifte kan inte de medlen garanteras för åren efter 2018 och det behövs därför beslut om finansiering internt i kommunen.

Kostnad

För att möjliggöra satsningen på *processförändring för snabbare möte med arbetsmarknadscoach* samt *ett utvecklat användande av subventionerade anställningar för att bryta biståndsberoende* föreslås kommunstyrelsen tillsätta 6,5 mkr till Viadidakts budget 2019.

Detta möjliggör för anställning av en samordnare/arbetsmarknadscoach som arbetar strukturerat med satsningarna, samt 20 tjänster det första året.

Arbetsmarknadscoach inkl PO 49 000/mån	588 000 kr
Omkostnader arbetsmarknadscoach 20 000/ år (kompetensutveckling, material, resor etc)	20 000 kr
Anställningar inkl PO	
Helfinans. 26 180 kr/anst	3 141 600 kr
Subv. 12 000 kr /anst	1 440 000 kr
Kortare yrkesutbildningar 10 000/anställning	200 000 kr
Köp av handledarutbildning till kommunens förvaltningar	500 000 kr
Totalt	6 497 600 kr

Beräkningsmodellen har utgått från att hälften av tjänsterna är subventionerade från Arbetsförmedlingen och hälften av tjänsterna är helt finansierade av kommunen.¹

Värt att notera är att parallellt med att denna satsning görs inom Viadidakts verksamhet så bryts biståndsberoendet för 20 personer, vilket innebär sänkta kostnader för försörjningsstöd. Ambitionen bör vara att antalet deltagare ska kunna öka varje år men att kostnaderna för kommunen i sin helhet inte ökar eftersom försörjningsstödet minskar när fler personer går vidare till egen försörjning.

---

¹ Ett snitt av subventioneringsgraden för olika anställningsformer (OSA och nystartsjobb) har beräknats

Socialnämnden

Socialförvaltningens underlag för övergripande plan med budget 2019

Socialförvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden föreslås godkänna socialförvaltningens upprättade underlag för övergripande plan med budget 2019.
2. Socialnämnden föreslås anta socialförvaltningens underlag för övergripande plan med budget 2019 till sitt eget och överlämna den till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

I Planeringsdirektiv 2019 med plan för 2020-2021 har socialnämnden tilldelats en budgetram på 175 748 tkr. Samma tilldelning gäller 2020 och 2021.

Socialförvaltningen har inför 2019 skrivit fram underlag för övergripande plan med budget som visar vilka utmaningar förvaltningen kommer att ställas inför under det nästkommande året.

Inför 2019 har socialförvaltningen identifierat osäkerhetsfaktorer kring:

- Beslutet om den nya gymnasielagen för ensamkommande unga och tillkommande ersättningssystem
- Fortsatt anhöriginvandring till ensamkommande barn och ungdomar
- Ny socialtjänstlag som tillkommer under 2019
- Socialstyrelsen föreskrifter om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter inom den sociala barnvården
- Arbetsförmedlingens etableringsärenden som kan övergå till öppen arbetslöshet efter etableringstiden
- Verksamhet i samverkan med Vård- och omsorgsförvaltningen för samsjukliga

Förvaltningen bedömer att följande behov kan uppkomma det nästkommande året:

- Avslutade etableringsärenden som inte har övergått till egen försörjning behöver stöd till försörjning och kompetenshöjning
- Behov av subventionerade anställningar i kombination med utbildning för att växla ekonomiskt bistånd till egen försörjning
- Behov av ytterligare tjänst inom öppenvården då tjänsten på den blivande familjecentralen tas från befintliga medel.
- Digitalisering av ex. ansökan om ekonomiskt bistånd

LEDNING

Förvaltningen ser följande stora utmaningar inför nästkommande budgetperiod:

- Att klienter med ekonomiskt bistånd ska komma till egen försörjning och därmed minska kostnaderna för försörjningsstöd
- Att minska kostnaderna för externa placeringar
- Att behålla och rekrytera personal genom att vara en attraktiv arbetsgivare

Mot bakgrund av alla nämnda osäkerheter och utmaningar kan det bli aktuellt med en revidering av förvaltningens underlag för övergripande plan med budget.

Socialförvaltningen kan i dagsläget inte helt bedöma hur de redovisade behoven kommer att påverka förvaltningens ekonomiska resultat 2019.

Ärendets handlingar

- Socialförvaltningens underlag för övergripande plan med budget 2019.

Ola Nordqvist
Förvaltningschef

Beslutet skickas till: Kommunstyrelsen och akt

Underlag för övergripande plan med budget Socialnämnden 2019

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Vision 2025.....	3
1.2	Ansvarsområde	3
1.3	Volymutveckling	4
2	Tillväxt, jobb & egen försörjning.....	6
2.1	Förutsättningar och verksamhetsförändringar	6
2.2	Översyn av indikatorer	7
3	Attraktiva boende- och livsmiljöer.....	8
3.1	Förutsättningar och verksamhetsförändringar	8
3.2	Översyn av indikatorer	9
4	Utbildning	10
4.1	Förutsättningar och verksamhetsförändringar	10
4.2	Översyn av indikatorer	10
5	Omsorg och trygghet.....	11
5.1	Förutsättningar och verksamhetsförändringar	11
5.2	Översyn av indikatorer	13
6	Kultur, idrott & fritid.....	14
6.1	Förutsättningar och verksamhetsförändringar	14
6.2	Översyn av indikatorer	14
7	Hållbar miljö	15
7.1	Förutsättningar och verksamhetsförändringar	15
7.2	Översyn av indikatorer	15
8	Ekonomi & organisation	16
8.1	Förutsättningar och verksamhetsförändringar	16
8.2	Översyn av indikatorer	18
9	Prioriterade investeringar	19
10	Särskilda beredningsuppdrag	20
11	Bilaga: Nya upphandlingar	21
12	Bilaga: Fördelning av resultatmål samt indikatorer	22

1 Inledning

Kommunens långsiktiga planering styrs av kommunens vision och den kommunplan som tas fram för varje mandatperiod. Kommunplanen ligger till grund för planeringen för alla år under mandatperioden. Planeringen för ett enskilt år påbörjas under våren då planeringsdirektivet fastställs av kommunstyrelsen. Planeringsdirektivet innehåller dels ekonomiska ramar för nämnder och bolag, dels uppdrag och anvisningar för det fortsatta planeringsarbetet. Utifrån kommunplanen och planeringsdirektivet tar nämnder och bolag fram underlag för kommunens övergripande plan med budget. Detta underlag lämnas till kommunstyrelsen i augusti.

Under september och oktober sker beredning av kommunens övergripande plan med budget, som behandlas i kommunstyrelsen i oktober och fastställs i kommunfullmäktige i november. I den övergripande planen med budget fastställs mål och uppdrag samt ekonomiska ramar för det kommande året, med en plan för de två följande åren. Efter att den övergripande planen med budget har beslutats av kommunfullmäktige ska nämnden senast i december fastställa sin plan med budget. Parallellt sker också förvaltningens verksamhetsplanering av hur arbetet ska genomföras för att nå kommunfullmäktiges och nämndens mål och uppdrag.

Efter att den övergripande planen med budget har beslutats av kommunfullmäktige ska nämndens plan med budget fastställas. Eftersom nya nämnder tillträder 1 januari 2019 kan nämndernas planer med budget inte fastställas förrän i februari 2019.

Den årliga övergripande planeringsprocessen i Katrineholms kommun beskrivs i kommunens styrsystem.

1.1 Vision 2025

I Katrineholm är lust den drivande kraften för skapande och utveckling – för liv, lärande och företagsamhet. Lust är passion, vilja, ambition. Det är också det lustfyllda – det vi lever för och det vi lever av – mat, kärlek, arbete, gemenskap, upplevelser. Läget är rätt – rätt geografiskt och rätt för handling och förändring.

Katrineholm – Läge för liv & lust

1.2 Ansvarsområde

1.2.1 Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för att fullgöra uppgifter som råd, stöd, biståndsprövningar och behandlingsinsatser enligt socialtjänstlagen, familjerättsliga ärenden, ärenden och insatser enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Enligt Socialtjänstlagen (SoL) 3 kap. 3 § ska samtliga insatser inom socialtjänsten vara av god kvalitet. Utförande av insatser inom socialtjänsten genomförs av personal med relevant utbildning och erfarenhet. Kvalitet i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras.

Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) är en skyddslag för barn och unga under 21 år och ett komplement till socialtjänstlagen, när nödvändig hjälp och stöd inte kan ges med samtycke från barnet och/eller dennes föräldrar. Socialtjänsten kan komma med förslag på olika typer av lösningar för att föräldrarna ska få det stöd de behöver för att barnet/barnen ska ha det bra. I de fall där vare sig föräldrarna eller barnet/barnen samtycker till socialtjänstens förslag kan LVU användas för att se till att vården kan ges. För att vård ska kunna ges, med stöd av LVU, måste socialnämndens utsedda utskott ansöka och få detta beviljat hos Förvaltningsrätten.

Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) är även den en skyddslag och kan tillämpas då möjligheterna att tillgodose en missbrukares behov av vård i frivillig form är uttjänta eller har varit otillräckliga. Vården enligt LVM syftar till att avbryta en destruktiv utveckling av ett missbruk och motivera klienten till behandling som kan leda till ett liv utan missbruk. För att vård ska kunna ges, med stöd av LVM, måste socialnämndens utskott ansöka och beviljas detta hos Förvaltningsrätten.

Enligt skuldsaneringslagen 2 § ska kommunerna lämna råd och anvisningar i budget- och skuldfrågor. Denna skyldighet gäller även under skuldsaneringsförfarandet och betalningsplanens löptid. Socialnämnden erbjuder budget- och skuldrådgivning till Katrineholms och Vingåkers skuldsatta invånare.

I arbetet med försörjningsstöd har gällande lagstiftning gett socialförvaltningen två uppdrag. Det primära uppdraget är att stödja den enskilde under försörjningsstödsprocessen så att denne blir självförsörjande. Det sekundära uppdraget handlar om att i väntan på att den enskilde är självförsörjande har denne, under vissa förutsättningar och efter behovsprövning, rätt till bistånd i form av försörjningsstöd.

Till socialnämndens uppgifter hör även handläggning av serveringstillstånd samt tillståndsgivning och tillsyn enligt alkohollagen. Som grund för bedömning av serveringstillstånd ligger alkohollagen och andra tillämpliga lagtexter.

Socialnämnden ansvarar även för ungdomsmottagningen, programinsatser för brottsbenägna ungdomar, råd och stöd för utsatta kvinnor, insatser mot familjevåld, budgetrådgivningen och handläggning enligt skuldsaneringslagen.

För att kunna nå personer i ett tidigare skede och för att kunna ge vård på hemmaplan har socialnämnden utvecklat olika former av öppenvårdsinsatser såsom Mercur och Familjeenheten. Socialförvaltningen driver även två hem för vård och boende (HVB), Kollektivet HVB och Vallmovillan HVB för ensamkommande ungdomar. Vallmovilla kommer att stänga 1 oktober 2018. Dessa verksamheter har även stödboenden kopplade till sig.

Vårdförbundet Sörmland bedriver familjerådgivning och institutionell behandling vid Vårnäs behandlingshem för flera kommuners räkning. Katrineholms kommun är medlem i Vårdförbundet och har tillgång till öppet intag till Vårnäs behandlingshem.

1.3 Volymutveckling

1.3.1 Socialnämnden

Volymmått	Utfall 2017	Utfall jan-jun 2018	Prognos 2018	Prognos 2019
Antal hushåll som beviljats ekonomiskt bistånd, genomsnitt per månad	643	595	650	550
Antal ensamkommande barn och unga	156	68	100	50
Antal utnyttjade vård dygn i familjehem, ensamkommande barn och unga	21822	6699	15 000	12000
Antal utnyttjade vård dygn i stödboende/HVB, ensamkommande barn och unga	16819	2848	10 000	6000
Antal utnyttjade vård dygn i familjehem, barn och unga exkl ensamkommande	21018	11361	20 000	22000

Volymmått	Utfall 2017	Utfall jan-jun 2018	Prognos 2018	Prognos 2019
Antal utnyttjade vård dygn på institution, barn och unga exkl ensamkommande	4060	3465	6 000	7000
Antal utnyttjade vård dygn på institution, vuxna	7387	3465	6 000	7000
Antal utnyttjade vård dygn på Vårnäs, öppet intag	1225	311	1 100	1100
Antal pågående insatser, kontaktfamiljer/kontaktpersoner	84	52	100	100
Antal kvinnofridsären den	110	58	100	120
Antal sociala kontrakt	103	101	120	120
Antal stadigvarande serveringstillstånd	28	32	30	35
Antal inkomna aktualiseringar	3617	2527	4 000	5000
Antal startade utredningar	1679	1058	2 000	2200
Antal avslutade utredningar	1836	968	2 000	2000
Antal pågående utredningar	2196	1402	3 000	3000

Under antalet vård dygn på Vårnäs, öppet intag har vi bara uppgifter till maj 2018

Följande volymmått föreslås förändras/tas bort/läggas till	Förslag till förändring

1.3.1.1 Kommentarer till volymmått

Den stora förändringen under volymmått är nedgången av antalet ensamkommande barn och unga och tillkommande vård dygn samt minskningen av hushåll som uppburit ekonomiskt bistånd.

2 Tillväxt, jobb & egen försörjning

Övergripande mål

- Befolkningstillväxt
- Hög sysselsättning
- Ökad egen försörjning
- Växande och mångsidigt näringsliv
- Landsbygdsutveckling

2.1 Förutsättningar och verksamhetsförändringar

I övergripande plan med budget för 2018 gav kommunfullmäktige i uppdrag till Viadidaktnämnden, socialnämnden och Samhällsbyggnadsförvaltningen att gemensamt utveckla och effektivisera arbetsformer som säkerställer ett tydligt arbetsmarknadsperspektiv i kommunens arbete med försörjningsstödstagare. Det gemensamma samarbetet har bland annat sett över hur samarbetet mellan förvaltningarna och andra aktörer kan utvecklas för att stärka förutsättningarna för en ökad övergång till arbete och studier. Viadidakts bedömning är att samarbetet kommer att bidra till en utveckling av verksamheten. Uppdraget återrapporteras i ett separat ärende till kommunstyrelsen inför beredningen av övergripande plan med budget 2019-2021. I samband med detta uppdrag har ett studiebesök genomförts i Borås kommun, där ett omfattande arbete med att växla försörjningsstöd mot anställning i kommunen genomförts.

Vidare har regeringen under 2018 aviserat ett reformprogram för minskad segregation med 1,35 miljarder under 2019 och därefter 2,2 miljarder årligen till 2025. Katrineholm är en av 32 kommuner som ska ges stöd inom ramen för programmet. Detta kan komma att påverka socialnämndens verksamheter under kommande år, framförallt då ett av fokusområdena är minskad långtidsarbetslöshet. Under hösten kommer kommunen att kunna ansöka om 8 miljoner kronor där en del kan användas som ett pilotprojekt kopplat till kommunala anställningar för försörjningsstödstagare. För integrationen i vår kommun är detta extra viktigt så att inte nyanlända och personer med utländsk bakgrund fastnar i bidragsberoende och att man inom både offentlig sektor och inom näringslivet ser denna grupp som blivande arbetskraft som kan säkra vår välfärd i framtiden.

Bidragstiden för de som uppbär försörjningsstöd tenderar att bli längre för vissa grupper. Antalet hushåll som uppbär bidrag har minskat. Detta har sin orsak i att de försörjningsstödstagare som står nära arbetsmarknaden kommer ut i arbete medan de hushåll som fortsatt söker försörjningsstöd står längre ifrån arbetsmarknaden. I dessa hushåll finns det i regel många barn. Det innebär att kostnaden för försörjningsstöd inte minskat i den takt som antalet hushåll minskat. Detta är en trend som många av Sveriges kommuner redovisar och Katrineholm är inget undantag. Det är en stor och viktig utmaning framåt att få fler kvinnor och män vidare till egen försörjning. Även ur ett barnperspektiv är det av största vikt att föräldrar kommer vidare till någon form av arbete eller studier. Katrineholm är en av de kommuner högsta antalet barn som lever i familjer med en ekonomisk utsatt situation, s.k. barnfattigdom. Troligtvis minskar trycket på den sociala barnavården när föräldrarna kommer i egen försörjning och blir föredömen för framtida generation och påverkar även inflödet av ärenden kring relations- och uppfostringsvåld. Där för blir frågan om att växla bidrag mot anställning en viktig åtgärd.

Möjligheten till CSN-lån för långtidsarbetslösa från 1 september 2018 skapar förhoppningsvis en möjlighet för våra målgrupper att komma närmare egen försörjning.

Inom socialtjänsten ser vi också en markant ökning av dödsboanmälningar, vilket innebär att dödsboets tillgångar endast räcker till kostnader för begravning och andra utgifter i samband

med dödsfallet och det inte finns någon fast egendom eller tomträtt i dödsboet. Det kan också innebära att det inte finns några tillgångar till begravning och andra omkostnader.

Antalet skuldsatta ökar, att arbeta förebyggande budgetrådgivning blir allt viktigare för Socialförvaltningen. 167 skuldsaneringar pågår, 18 nya ärenden inkom under maj månad. 22 ärenden står i kö. I Sverige har ansökningar ökat med 80 procent, de största orsakerna är skilsmässa, sjukdom, arbetslöshet och olönsamt företag. Svårast att få skuldsanering har de som överkonsumerat.

Socialnämnden kommer fortsätta bidra till att främja kommunens företagsklimat. För att underlätta för restaurangägare att ansöka om serveringstillstånd och anmäla serveringsansvariga tillhandahåller socialnämnden e-tjänster gällande serveringstillstånd. Utbildningen *Ansvarfull alkoholservice* hålls en gång per år för restaurangägare och personal. Utbildningens syfte är att ge ökade kunskaper om alkoholens skadeverkningar och en större förmåga att säga nej till överservering, minska riskerna för alkoholrelaterade våldshandlingar och olyckor i restaurangmiljö, höja personalgruppers kunskaper om olika droger och drogsituationen, informera om lagar och förordningar vid alkoholservice samt restaurangpersonal och ordningsvaktens befogenheter och skyldigheter samt ge tips och råd om hur vanligt förekommande konflikter med gäster kan hanteras.

Socialnämnden samverkar med flera myndigheter kring serveringstillstånd och bjuder in restaurangägarna till träffar två gånger per år. Tillsyner av krogarna i centrum kommer fortsätta genomföras enligt den tillsynsplan som socialnämnden fastställer varje år.

2.2 Översyn av indikatorer

Ej aktuellt

3 Attraktiva boende- och livsmiljöer

Övergripande mål

- Ökat bostadsbyggande
- Attraktiv stadsmiljö
- Levande landsbygd
- Säker och funktionell infrastruktur och kollektivtrafik

3.1 Förutsättningar och verksamhetsförändringar

I Katrineholm byggs just nu många bostäder för att möta en framtida befolkningstillväxt vilket är glädjande. Trots detta finns det grupper som lever i en utsatt situation på bostadsmarknaden. Den bostadssituationen får flera konsekvenser för socialförvaltningens verksamhet. Bristen på bostäder för denna grupp är försvårande för de som står på kö till sociala kontrakt eller träningslägenhet och lever under förhållanden som inte är skäliga. Flera familjer har även många barn vilket innebär att många familjer lever i trångboddhet och detta påverkar hela familjens situation. Barn har svårt att vara hemma och läsa läxorna och vissa barn tvingas att vistas utomhus i hög grad vilket kan öka risken att sökas upp av andra ungdomar med en kriminell livsstil och missbruk.

Inom Socialförvaltningen för vi dagliga diskussioner med personer och familjer där boendesituationen är ohållbar men där förvaltningen inte har resurser att möta upp problematiken. Socialförvaltningen tvingas även acceptera något högre hyror från hyresvärdar eftersom det inte finns något billigare alternativ. 2019 kommer troligen fortsätta medföra stora utmaningar att få fram billiga lägenheter för att personer inte ska fastna permanent i ett socialt kontrakt eller i en träningslägenhet. Utvecklingen av bostadslöshet för utsatta grupper kan förväntas öka under resterande delen av året och under 2019, det kan komma att medföra fortsatt höga kostnader för tillfälligt boende, sociala kontrakt och träningslägenheter inom kommunens socialförvaltning. Socialförvaltningen efterfrågar därför en bostadspolitisk diskussion hur vi skall hantera bostadsfrågan för utsatta grupper så att inte förvaltningen står ensam i detta arbete. Detta gäller även ungdomar som behöver ett bra och billigt boende för att kunna bo kvar i kommunen.

Ensamkommande barn och unga vars familj får uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning till den unge vill av naturliga skäl bosätta sig i samma kommun där barnet vistas är fortfarande en osäkerhetsfaktor kring antalet som kommer att bosätta sig här på anknytning. Om familjen bosätter sig i Katrineholm anses kommunen vara ytterst ansvarig enligt 2 kap 1§ SoL för att se till att familjen får det stöd och hjälp de är i behov av. Familjeåterföreningarna är inte primärt socialnämndens ansvar men nämndens förvaltning kommer involveras i dessa ärenden dels om föräldrar inte kan tillgodose barnens grundläggande behov och dels genom att stödja hushållet med försörjning under deras väntan på att Arbetsförmedlingen ska skriva in dem i etableringen.

En annan utsatt grupp kopplad till bostadssituationen är kvinnor utsatta för relationsvåld som måste erbjudas skyddat boende. Oftast bor förövaren kvar i boendet och kvinnan tvingas flytta. Vid många tillfällen har bostadsbristen och en svår ekonomisk situation för kvinnan gjort det svårt att hitta ett eget boende, vilket inneburit att socialtjänsten tvingats att erbjuda ett socialt kontrakt eller träningslägenhet till en person utan sociala problem i övrigt.

Regeringen har beslutat om en översyn av Socialtjänstlagen (dir 2017:39) är påbörjad och har kommit med sitt första delbetänkande. Tanken är att den nya socialtjänstlagen ska gälla från 2019. I delbetänkandet förstärks socialnämndens roll när det gäller medverkan i

samhällsplaneringen och formerna för denna medverkan skall utvecklas och etableras. Detta kommer troligtvis innebära att socialnämnden kommer att komma in i ett tidigare skede vid exempelvis etablerande av ny bostadsområden.

3.2 Översyn av indikatorer

Ej aktuellt

4 Utbildning

Övergripande mål

- Fler flickor och pojkar ska klara målen i grundskolan och gymnasieskolan och nå höga resultat
- Trygga barn och ungdomar som mår bra
- Höjd utbildningsnivå

4.1 Förutsättningar och verksamhetsförändringar

För socialtjänstens arbete är bra skolresultat oerhört viktiga som friskfaktor. En ungdom som gått genom gymnasiet med godkända betyg blir sällan föremål för socialtjänstens insatser. Därför är samarbetet med Bildningsförvaltningen oerhört viktigt när det gäller att möta upp barn och unga som befinner sig i riskzon för att hamna i utsatta sociala situationer. Här är arbetet med s.k. "hemmasittare och skolvägrare" extra viktigt. Socialförvaltningen gör också kontinuerliga informationsbesök på kommunens skolor gällande bl.a. orosanmälningar. Vi ser även vuxenutbildningen som mycket viktig, där individer kan få en andra chans att läsa in sina gymnasiebetyg och nyanlända genom svenska för invandrare SFI kan förberedas för högre studier och den svenska arbetsmarknaden.

Behovet av SkolFam (systematiskt arbete med placerade barns skolgång i samverkan med Bildningsförvaltningen) har ökat, dock kan vi inte ta emot fler elever då arbetet sker inom ordinarie verksamhet. I dagsläget kan vi ta emot 11 elever per termin. En diskussion pågår med Bildningsförvaltningen om att kunna ge stöd inom ramen för Elevhälsan för de placerade barn som står utanför SkolFam och har behov av extra stöd i skolan.

Våra ungdomar på våra egna HVB-hem och stödboenden visar på förbättringar i skolresultaten, en orsak till detta är att personalen ser vikten av goda skolresultat som en viktig friskfaktor för att ge ungdomarna redskap för att skapa sig en god framtid. En identifierad grupp som vi behöver prioritera när det gäller skolresultat är ensamkommande barn och unga placerade i nätverkshem, familjehem hos släktingar. Här har familjehemsgruppen startat ett utvecklingsarbete i samarbete med de hemmen och skolan.

4.2 Översyn av indikatorer

Tillägg av indikator:

Antalet placerade barn i familjehem som är godkända i kärnämnen och i de nationella proven

5 Omsorg och trygghet

Övergripande mål

- Social omsorg som utgår från individens behov och självbestämmande för ökad trygghet och livskvalitet
- Katrineholm ska vara en trygg och säker kommun att leva och verka i

5.1 Förutsättningar och verksamhetsförändringar

Förslaget till nya gymnasielagen för ensamkommande ungdomar som det togs beslut om i riksdagen den 7 juni kommer att påverka vårt arbete med ensamkommande, cirka 10-15 individer kan bli aktuella. Det är många oklarheter i den nya lagstiftningen vilket lagrådet har påtalat. Planeringen är att det kommer genomföras ändringar i befintlig ersättningsförordning (2010:1122) så att denna grupp omfattas, dvs. kommunen kommer för de som folkbokför sig att få schablonen för nyanlända (133 200 kr) och 750 kr/dygn fram till första kalenderhalvåret som den unge fyller 20 år under förutsättning att hen har studiehjälp från CSN. När det gäller deras boende kommer det inte att göras någon fördelning av de ungdomar som kan omfattas av de nya gymnasierglerna, utan de väljer själva var de vill bosätta sig och söka utbildning efter uppehållstillstånd. De kommer inte att omfattas av bosättningslagen, utan är att betrakta som vuxna egenbosatta. Osäkerheten är stor hur många individer som kommer att bo kvar eller bosätta sig i kommunen när de fått tillfälligt uppehållstillstånd.

Den sista oktober avvecklas Vallmovillan vårt HVB-hem för ensamkommande ungdomar. Anledning till det är det minskade mottagandet av gruppen. För de ungdomar som blir kvar öppnas ett stödboende kopplat till vår stödboendeverksamhet Klivet. För att under år 2019 arbeta systematiskt med den grupp ensamkommande som blir kvar i kommunen har förvaltningen fått medel från Länsstyrelsen med syftet att underlätta och förstärka integrationen i kommunen för denna grupp. En grupp som särskilt prioriteras är de som bor i så kallade nätverkshem (boende hos släktingar eller andra närstående).

Kommunens Handlingsplan för utveckling av insatser inom området psykisk ohälsa 2016- 2020 kommer ur projektet Uppdrag Psykisk Hälsa, som är resultatet av en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Syftet med överenskommelsen är att skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete på området psykisk ohälsa med ett gemensamt ansvarstagande från berörda aktörer. Fokus på aktiviteter under 2019 kommer det vara utbildningar i suicidprevention, främst till skolpersonal. Utbildning för socialförvaltningens personal och vård- och omsorgsförvaltningens personal i Case management. Metoden är ett arbetssätt som skapar ett ramverk för samverkan och ger personer med psykisk ohälsa möjlighet till ökad delaktighet och inflytande över sin egen rehabilitering.

Den sociala insatsgruppen (SIG) kommer fortsätta att aktivt arbeta med ungdomar som riskerar att utveckla en kriminell livsstil. Ju tidigare insatsen har satts in ju bättre resultat har det gett. Arbetsmetoden sociala insatsgrupper utgår från samverkan på individnivå med regelbundna möten där alla berörda myndigheters representanter och individen deltar, under socialtjänstens ledning. Samverkan på individnivå görs möjlig genom ett samtycke från den unge eller den unges vårdnadshavare. Utifrån att målgruppen under 2018 har ökat och utifrån att insatsen gett goda resultat kommer det 2019 att ses över vilka möjligheter det finns att tillsätta en samordnare för arbetet med SIG.

Ärenden kopplat till hedersrelaterat våld och förtryck har ökat under år 2018, b.l.a. med anledning av detta har en handlingsplan för Socialförvaltningens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck tagits fram och beslutats av Socialnämnden den 13 juni 2018. Syftet med planen är

att öka kompetensen hos medarbetarna kring problemet och att utsatta individer får rätt stöd. Förvaltningen ser arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck inte enbart som Socialförvaltningens ansvar. Att upprätta ett samarbete med exempelvis Bildningsförvaltningen och Viadidakt är nödvändigt för att öka kompetensen i organisationerna och därmed öka kunskapen. Under våren år 2019 kommer Socialförvaltningen att anordna en konferens om frågan som kan bli ett avstamp för ett tydligare samarbete mellan förvaltningarna.

I januari startas en familjecentral i Nävertorps gamla vårdcentral. Socialförvaltningen medverkar i detta samarbete med Landstinget och Bildningsförvaltningen. En familjestödjare från förvaltningen kommer anställas för att arbeta förebyggande med stöd, rådgivning och utbildning till de föräldrar som har behov av det. Tjänsten tas inom befintlig budgetram vilket innebär det att familjeenheten minskar med en tjänst. Det innebär minskade personalresurser och minskat utrymme för att arbeta med hemmaplanslösningar som kan minska placeringskostnaderna. Det finns ett stort behov av föräldrautbildning för våra nyanlända och utrikesfödda föräldrar. Förvaltningen planerar att arbeta nära våra invandrarföreningar och under år 2019 planeras en gemensam satsning inom KfV (Katrineholm, Flen, Vingåker) på föräldrautbildning för den somaliska föräldragruppen.

Under 2018 har en extern uppdragstagare utrett behovet om samordnad vård och omsorg på hemmaplan för individer med samsjuklighet, dvs. individer med missbruk, somatisk och psykisk ohälsa. I utredningen har behovet av ett kommunalt boende för denna grupp i samverkan mellan Socialförvaltningen och Vård- och omsorgsförvaltningen. Utredningen slutsatser är att det inte är lönsamt att starta ett eget boende, istället föreslår utredaren att ansvar, beslutsbefogenhet och mandat hanteras av Socialförvaltningen och att en processledare anställs som skall leda utredning, bedöma och ge förslag på verkställighet för individer i denna grupp. Det finns många frågetecken kring denna modell och den kan påverka budgeten för förvaltningen inför år 2019.

Placerade barn och unga har i regel sämre hälsa och tandvård än övriga barn. Med anledning av detta har det tagits fram rutiner för läkarundersökning och tandundersökning mellan länets kommuner och landstinget. Beredningsgrupp barn inom ramen för närvårdsamverkan följer upp NSV:s (Nämnden för samverkan inom socialtjänst och vård) mål för 2018 där 75 procent av de barn och unga personer 18-20 som placeras för vård utanför det egna hemmet ska ha genomgått en hälsoundersökning. FoU i Sörmland har fått i uppdrag att genomföra kartläggningen. I dagsläget är 64 procent av de placerade barnen placerade av Socialförvaltningen, vilket är en avsevärd förbättring mot hur det såg ut vid årsskiftet då det var ca 20 procent.

I början av 2018 ökade behovet av placeringar inom Statens institutionsstyrelse (SiS) och tidvis har myndigheten haft svårt att omedelbart anvisa plats när behov har funnits i olika ärenden. Placeringarna är kostsamma och från kommunen har riktats kritik mot myndigheten när det gäller platsbrist, prioritering av anvisningar och personalens kompetens. De som placeras på myndighetens institutioner är oftast av komplex natur och behöver möta personal med kompetens exempelvis av neuropsykiatriska diagnoser. Den kritik förvaltningen har resulterade i en skrivelse till SiS från länets socialchefsnätverk. När det gäller placering av barn och unga med komplexa vårdbehov så har ett arbete på börjats i länet i samarbete mellan kommunerna och landstinget för undersöka möjligheten till en gemensam lösning på detta.

Socialstyrelsen har i sitt regleringsbrev från regeringen i uppdrag att utreda en integrerad vårdform och specialiserad och integrerad vårdform. Detta berör ovan nämnda grupp och sak redovisas till regeringskansliet senast den 15 februari 2019.

Under de senaste åren har många rapporter vittnat om att den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga. I Landstinget Sörmlands undersökning Liv och Hälsa ung, har 60 % av flickorna och 40 % av pojkarna i årskurs 9 mått dåligt mer än två veckor i följd under två veckor i följd. Vården har inte kunnat möta dessa behov. Köerna till barnpsykiatrisk vård är omfattande och

har uppmärksammats i media. Med anledning av detta ser vi oroande på vad konsekvenserna blir av att den barnpsykiatriska vården flyttat från Kullbergsska sjukhuset till Nyköpings sjukhus. Kommunikationerna dit är bristfälliga vilket innebär att utsatta grupper får svårt att ta sig dit. Att Landstingets beroendemottagning saknar mottagning för ungdomar ser vi också som en brist. Detta strider om mot en jämlik och tillgänglig vård och försvårar vår samverkan med berörda enheter. Den nystartade samtalsmottagningen in om barn- och ungdomspsykiatri är tyvärr inte tillräckligt tillgänglig så att den väger upp ovan nämnda problem.

I statens offentliga utredningar SOU 2017:112 föreslås ett stärkt barnperspektiv i skyddat boende. Två av förslagen berör socialtjänsten att skyddat boende ska regleras i socialtjänstlagen och att socialnämnden noga ska följa vården av de barn och unga som vistas där och säkerställa barnets rätt till skolgång och hälso- och sjukvård. Beslut om detta sker i samband med beslutet om den nya socialtjänstlagen.

5.2 Översyn av indikatorer

När det gäller indikatorerna under målet Fortsatt utveckling av socialnämndens insatser utifrån den enskildes behov så kommer socialförvaltningen att mäta dessa vartannat år. När det gäller indikatorn; Andel brukare som upplever att socialförvaltningen har god tillgänglighet och bra bemötande så mäter den inte målet, därför kan den tas bort

6 Kultur, idrott & fritid

Övergripande mål

- Ett rikt kultur- och fritidsliv som alla invånare kan ta del av
- Goda förutsättningar för spontan och organiserad idrott
- Stark samverkan med föreningslivet
- God folkhälsa

6.1 Förutsättningar och verksamhetsförändringar

Kommunens viktiga arbete med Lyckliga gatorna fortsätter som innehåller fritidsaktiviteter och gatufester. Socialförvaltningen bidrar i detta arbete. Samtidigt innebär nya uppdrag stora krav på planering och eventuella omprioriteringar i verksamheten. I detta sammanhang vill förvaltningen också lyfta behovet av tydlig struktur för arbetet och att samarbetet mellan de iblandande aktörerna utvecklas. Socialförvaltningen vill bidra med att få med föräldrarna i detta viktiga arbete och knyta ihop det med vårt arbete med föräldrautbildning

6.2 Översyn av indikatorer

Ej aktuellt

7 Hållbar miljö

Övergripande mål

- Minskad klimatpåverkan
- Rena sjöar och vattendrag
- Biologisk mångfald
- God bebyggd miljö

7.1 Förutsättningar och verksamhetsförändringar

Socialförvaltningen har anslutit sig till Energikontorets projekt Cykelvänlig arbetsplats för att underlätta cykling till och från arbetet och under arbetet.

Arbete med de lokala miljömålen kommer att fortsätta även 2019. Socialförvaltningen kommer fokusera på att kontrollera transportmedel som används för exempelvis resor till och från familjehem. Transportmedel som förvaltningen använder sig av ska även i fortsättningen ha lägsta möjliga miljöpåverkan.

Socialförvaltningen finns representerad i kommunen digitaliseringsråd och kommer arbeta aktivt med digitalisering inom förvaltningens olika verksamheter. Genom digitalisering ska användningen av exempelvis papper och pappersutskrifter minska. Åtgärder för miljöanpassad belysning kommer att ske i samband med ombyggnationen av lokalerna på Västgötagatan.

7.2 Översyn av indikatorer

Ej aktuellt

8 Ekonomi & organisation

Övergripande mål

- God ekonomisk hushållning
- Tillgänglig, tydlig och öppen organisation
- Attraktiv arbetsgivare för tryggad personalförsörjning

8.1 Förutsättningar och verksamhetsförändringar

Regeringen har beslutat om en översyn av Socialtjänstlagen (dir 2017:39) är påbörjad och har kommit med sitt första delbetänkande. Tanken är att den nya socialtjänstlagen ska gälla från 2019. Ett delbetänkande har kommit och utredningens bedömningar är bl.a. följande:

- Det kommer att behövas en kombination av olika åtgärder och styrmedel för att ett förebyggande perspektiv i socialtjänsten ska bli verklighet som syftar till att förebygga sociala problem och social utestängning som ska bedrivs på samhälls-, grupp och individnivå.
- Det förebyggande arbetets innehåll, omfattning och utveckling över tid behöver synliggöras.
- Kommunen bör ta ett övergripande och aktivt ansvar för att samordna det förebyggande arbetet i kommunen och för socialtjänstens medverkan i samhällsplaneringen. Former och arbetssätt för socialtjänstens medverkan i samhällsplaneringen behöver utvecklas och etableras.
- Behovet av samordnad kunskapsutveckling, kunskapsspridning samt utveckling och förvaltning av evidensbaserade förebyggande metoder är stort. Här har regional stödstrukturer ett viktigt ansvar och deras arbete behöver säkras på sikt.

När det gäller socialtjänstens framtida arbete utifrån den nya socialtjänstlagen vet vi bara att den har ett tydligt fokus på förebyggande arbete, det kan innebära att vi måste anpassa vår organisation efter den nya lagstiftningen. I dagsläget ser vi inga komponenter som kan generera kostnadsökningar, men det kan komma att ändras när det nya förslaget presenteras. Målet var att presentera förslaget den 1 december 2018, kommittén har dock begärt en förlängning av arbetet.

En utmaning för socialnämnden är Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter i socialtjänstens barn- och ungdomsvård, HSLF-FS 2017:79. Bestämmelsen innebär att socialnämnden ska använda handläggare som har avlagt svensk socionomexamen eller annan relevant utbildning där man kompletterat med socialt arbete, socialrätt, förvaltningsrätt och psykologi. Från 1 februari 2018 gäller författningen och vi har till den 30 juni 2019 på oss för att se till att handläggare inom sociala barnavården som saknar denna kompetens får denna. Ett samarbete på länsnivå med Mälardalens högskola är på börjat för denna grupps utbildning. På Socialförvaltningen handlar det om 12-14 personer.

Den 13 juni beslutade Sveriges riksdag att barnkonventionen ska inkorporeras i Svensk lag den 1 januari 2020. Det är ett stort steg i arbetet med barnets rättigheter och innebär att fler organisationer och verksamheter behöver förändra rutiner och arbetssätt för att arbeta rättighetsbaserat. Ett kommunövergripande arbete behöver påbörjas under 2019, för att analysera möjligheter och risker med den nya lagstiftningen.

Under 2019 kommer en länsbaserad gemensam socialjour att genomföras. Eskilstuna kommun är uppdragstagare. Kostnaden för år 1 kommer att ligga på 30 kr/innevånare och från år två kommer kostnaden regleras genom en fast del och på antalet ärenden. Merkostnaden för år 1 kommer att ligga på 300 000 kr och förväntas minska under nästkommande år. Fördelen med denna modell är att arbetsmiljön förbättras för de socialhandläggare som i dag har beredskap

både för vår egen kommun och Vingåkers kommun. Bitvis har belastningen varit hög vilket inneburit dubbel belastning för de medarbetare som har beredskapen.

I kommunens övergripande plan med budget 2018-2020 fick socialnämnden i uppdrag att minska kostnaderna för försörjningsstödet och externa placeringar. När det gäller försörjningsstödet så ligger det till stor del kopplat till uppdraget tillsammans med Viaddidaktnämnden och Samhällsbyggnadsförvaltningen som nämns under avsnittet Tillväxt, jobb och egen försörjning. När det gäller minskningen av kostnaden för externa placeringar så har vi gjort en gemensam genomlysning av alla våra placeringar för barn, unga och vuxna. När det gäller vuxenplaceringar så ser vi en tydlig trend att psykisk ohälsa ökat dominerar och då i kombination med missbruk. Vi ser även att de placerade har stort behov av studiekomplettering, vård för psykisk ohälsa och omvårdnad. Därför är det mycket viktigt med samverkan internt med Vård- och omsorgsförvaltningen, Bildningsförvaltningen och Viadidakt samt externt framförallt med landstingets psykiatri som vi kommer att ha ett möte med i höst för att bygga upp ett samarbete med mål att förebygga placeringar och slutenvård. När det gäller barn- och ungdomsplaceringar så är trenden mer mångfacetterad men vi kan se några orsaker som sticker ut och det är grovt uppfostringsvåld, hedersrelaterat våld och förtryck samt omfattande kognitiva svårigheter hos barn och föräldrar som leder till omsorgsbrist.

När det gäller uppfostringsvåld så kan det nämnas att vi haft 32 ärenden kopplat till Barnhus Nyköping, vi stod för över 30 procent av ärendena där. Barnhus Nyköping är knutpunkten för samverkan mellan socialtjänsten i Nyköping, Oxelösund, Gnesta, Trosa, Katrineholm, Flen och Vingåker, Polismyndigheten, Landstingets Barn- och Ungdomspsykiatri (BUP) och Barn- och ungdomskliniken samt Åklagarkammaren för barn som misstänkts vara utsatta för fysiskt/psykiskt och sexuellt våld.

Kommunerna i länet har tillsammans med Landstingets Barn- och ungdomspsykiatri tagit fram ett samverkansavtal för placeringar i familjehem och på institution.

Vi kommer också inom ramen för uppdraget att under hösten 2018 och in i 2019 se över flödet mellan myndighetsbeslut och öppenvård för att säkra hur öppenvården kan svara upp mot de beslut som tas inom myndighetsavdelningen. Där målet är att genom lösningar internt kan förebygga placeringar och minska placeringstiden.

För att lyckas med att minska kostnaderna för försörjningsstöd och externa placeringar krävs ett uthålligt och strategiskt samarbete både internt och externt, mellan förvaltningar och nämnder, med Landstinget, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket. ”Av med klubbtröjan och på med landslagströjan”.

Säkerställandet av den ordinarie bemanning, framförallt inom myndighetsutövningen, är en fortsatt prioriterad utmaning inom socialförvaltningen. Verksamheten har under många år haft stora svårigheter att rekrytera socionomer och den nuvarande lösningen med inhyrda socionomkonsulter innebär mycket höga kostnader för förvaltningen. En plan för utfasning av socionomkonsulter har därför tagits fram, men bedömningen är att utfasning inte är möjlig i samma takt som planerat och behovet kommer att kvarstå även efter 2018. Många av de nyanställda socionomerna inom socialförvaltningen kommer direkt från utbildning och har behov av inskolning. Under april-maj fördubblades ärendeinströmingen mot månaderna innan vilket inneburit att den planerade utfasningen av konsulter stannat av. Den 28 juni 2018 hade vi 198 öppna utredningar, den högsta siffran från 2015.

Från 2017 har förvaltningen beviljats ett marknadstillägg för socialsekreterare inom den sociala barnvården. Kommunledningsförvaltningen tog fram beräkningsgrunden. Tillägget var på en miljon kronor per år till och med 2018. Syftet med marknadstillägget var att säkra kompetensförsörjning av socialsekreterare inom detta verksamhetsområde, både genom

rekrytering och för att kunna behålla dessa. Kommer marknadstillägget för denna grupp att tas bort riskerar vi både att förlora personal och vårt varumärke som attraktiv arbetsgivare i konkurrens med kringliggande kommuner. Dessutom behöver personal som fått marknadstillägget kunna behålla detta som ordinarie lön framledes.

När det gäller vårt varumärke som attraktiv arbetsgivare fortsätter vi vårt arbete med god och säker arbetsmiljö, nära ledarskap, stöd av administrativ personal och specialistfunktioner. När det gäller nära ledarskap behöver vi se över belastningen på vissa chefs- och verksamledarfunktioner. Ombyggnationen av våra lokaler utifrån Arbetsmiljöverkets krav kommer under 2019 att påtagligt förbättra arbetsmiljön. Vi kommer även att se över vår kompetensförsörjningsplan som måste vara kompatibel med den kommunövergripande plan som HR-kontoret tagit fram.

Socialnämnden arbetar ständigt med att förbättra sin tillgänglighet genom att ha uppdaterad information på webben och broschyrer som beskriver våra olika verksamheter. Kommunen har beslutat om en ny webbplatsform. Staben ska under året arbeta med att förbättra informationen på kommunens nya webb för att underlätta för kommunens invånare att hitta den information och de tjänster de söker efter.

8.2 Översyn av indikatorer

Ej aktuellt

10 Särskilda beredningsuppdrag

Ej aktuellt

11 Bilaga: Nya upphandlingar

Föremål för upphandling	Kategori	Direktupphandling eller upphandling	Leasing Ja/Nej	Tidpunkt	Drift eller investering
Socionomkonsulter	Tjänst	Upphandling	Nej	2019	Drift
Verksamhetssystem	Tjänst	Upphandling	Nej	2021	Investering
Personlarm	Tjänst	Upphandling	Ja, av gps-larmen	2019	Drift

Upphandlingen av verksamhetssystem sker i samarbete med Vård - och omsorgsförvaltningen

Upphandlingen av Larm bör ske i samverkan med berörda förvaltningar

12 Bilaga: Fördelning av resultatmål samt indikatorer

Enligt övergripande plan med budget 2018-2020

Målområde	Resultatmål/Uppdrag	Indikatorer
Tillväxt, jobb och egen försörjning	Växande handel och besöksnäring <i>KS, KULN, STN</i>	
	Andelen kvinnor och män med ekonomiskt bistånd som övergår till egen försörjning ska öka <i>VIAN, SOCN</i>	Andelen kvinnor och män med ekonomiskt bistånd som övergår till egen försörjning Andel personer (från Katrineholm) med ekonomiskt bistånd som anvisas till Viadidakt som går vidare till egen försörjning
Attraktiva boende- och livsmiljöer		
Utbildning		
Omsorg och trygghet	Barn och ungdomar i behov av stöd från socialnämnden ska i ökad utsträckning upptäckas tidigt och få insatser där barnets behov sätts i centrum <i>BIN, KULN, SOCN</i>	Antal informationsbesök av socialsekreterare på förskola, BVC och skola
		Genomsnittlig utredningstid för individ- och familjeomsorgens utredningar avseende barn och ungdomar 0-20 år
		Andel av barn som kommunen placerar i familjehem/på institution som genomgår hälso- och tandvårdsundersökning i samband med socialnämndens första placering av individen
		Andel barn i familjehem som besökts minst en gång per kvartal
	Fortsatt utveckling av socialnämndens insatser utifrån den enskildes behov <i>SOCN</i>	Andel brukare som upplever att behovet är tillgodosett
		Andel brukare som upplever att socialförvaltningen har god tillgänglighet och bra bemötande
	Ökad trygghet och säkerhet för kommunens invånare <i>KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, VSR</i>	Invånarnas bedömning av tryggheten i kommunen
		Andel av till kommunen inkommande uppdrag avseende klottersanering som slutförs inom 24 timmar
		Antal anmälda våldsbrott i kommunen (per 100 000 invånare)
		Antal personer som skadas eller omkommer i olyckor som föranleder räddningsinsats
Andel olyckor där räddningstjänstens första enhet kommer fram inom målsatt tid		
Antal personer som utbildats av räddningstjänsten kring olycksförebyggande och olycksavhjälpande åtgärder		
Andel av de olyckor som föranlett räddningsinsats där en första skadebegränsande åtgärd gjorts av enskild		
Kultur, idrott och fritid	Fler invånare ska delta aktivt i kultur-, idrotts- och fritidslivet <i>BIN, KULN, STN, SOCN, VON</i>	Andel invånare som upplever sig vara delaktiga i kulturlivet i Katrineholm
		Andel invånare som upplever sig delaktiga i idrottslivet i Katrineholm

Målområde	Resultatmål/Uppdrag	Indikatorer
		Antal deltagare i Perrongens gruppverksamheter
		Antal deltagare/besökare i kultur- och turismnämndens programverksamhet
		Antal medlemmar i föreningar som sorterar under kultur- och turismnämnden
		Antal deltagare/besökare i kulturföreningarnas program
		Antal aktiva låntagare på Katrineholms bibliotek
Hållbar miljö	Ökad andel miljöbilar i kommunens verksamheter <i>KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB</i>	Andel miljöbilar av totalt antal bilar i kommunkoncernen
	Kommunens energiförbrukning ska minska <i>KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB</i>	Minskning av energianvändning i kommunens verksamhetslokaler sedan 2008
Ekonomi och organisation	Resultatet ska uppgå till minst en procent av skatteintäkterna <i>KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Resultat i förhållande till skatteintäkter och utjämning
	Nettodriftskostnaderna ska inte öka snabbare än skatteintäkterna <i>KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Nettodriftskostnaderna ska inte öka snabbare än skatteintäkter och utjämning, måluppfyllelse
	Kommunens lokalresurser ska utvecklas för ökad funktionalitet, kostnadseffektivitet och kundnöjdhet <i>KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB</i>	Kundnöjdhet avseende KFAB:s verksamhetslokaler
	Kommunens tillgänglighet per telefon och e-post ska förbättras <i>KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Andel invånare som får svar på en enkel e-postfråga inom två arbetsdagar
		Andel invånare som får ett direkt svar på en enkel fråga när de tar kontakt med kommunen via telefon
		Gott bemötande via telefon, andel av maxpoäng
	Tydlig och effektiv kommunikation <i>KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Andel av maxpoäng i SKL:s webbinformationsundersökning utifrån ett invånarperspektiv
		Andel av maxpoäng i SKL:s webbinformationsundersökning utifrån ett företagarperspektiv
	Ökat medarbetarengagemang <i>KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Resultat i undersökningen kring hållbart medarbetarengagemang
	Tryggad personalförsörjning genom utvecklad rekrytering <i>KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Andel påbörjade rekryteringar där tjänsten tillsätts
		Andel rekryteringar där tjänsten tillsätts med eftersökt kompetens enligt rekryteringskravprofilen
		Andel anställda med heltid
	Minskad sjukfrånvaro <i>KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON</i>	Andel sjukfrånvarotimmar av ordinarie arbetstid, totalt
		Del av sjukfrånvaro som är längre än 60 dagar

Månadsrapport

Socialnämnden

Juni-Juli 2018

Innehållsförteckning

1	Drift.....	3
1.1	Helårsprognos.....	3
1.2	Åtgärder som är inräknade i helårsprognosen.....	4
1.3	Integration och mottagande.....	7
2	Investeringar.....	8
2.1	Helårsprognos.....	8
2.2	Åtgärder som är inräknade i helårsprognosen.....	8

1 Drift

1.1 Helårsprognos

Socialförvaltningen har för verksamhetsåret 2018 fortsatt stora utmaningar. Tre stora utmaningarna är höga kostnader för försörjningsstöd, höga kostnader för externa placeringar samt kostnader för inhyrda socionomkonsulter. Den avgörande orsaken till att kostnaderna för externa placeringar har ökat beror på ett ökat antal allvarliga anmälningar. Framförallt har behovet av dygnet runtomsorg ökat markant. Gällande kostnaderna för försörjningsstöd har dock antalet hushåll minskat från 661 stycken i juni år 2017 till 576 stycken i juni år 2018, månadskostnaderna samma period har minskat med 500 000 kr.

Åtgärder kopplade till externa placeringar: Socialförvaltningen har genomfört en översyn av samtliga externa placeringar. Syftet är att kartlägga behovet av stöd på individuell såväl som på övergripande nivå. Detta för att se över möjligheter till anpassning av interna insatser inom socialförvaltningens egna verksamhet. Det kan röra sig om utökade öppenvårdsinsatser samt anpassade lösningar på hemmaplan för både barn unga och vuxna. Resultatet av översynen visade att anledningen till placeringar för vuxna är psykisk ohälsa och samsjuklighet och för unga kognitiva svårigheter hos barn och föräldrar samt uppfostningsvård och hedersrelaterat våld och förtryck. Utöver detta sker en översyn av upphandling och samordning av HVB-placeringar. Ett samverkansavtal med BUP vid placeringar har tagits fram. Ett arbete för att samverka med landsting och vård- och omsorgsförvaltningen kring barn och unga med komplexa vårdbehov är påbörjat.

Åtgärder kopplade till försörjningsstöd: Kommunstyrelsen har gett Socialförvaltningen i uppdrag att tillsammans med Viadidakt och Samhällsbyggnadsförvaltningen utveckla och effektivisera arbetsformer som säkerställer ett tydligt arbetsmarknadsperspektiv i kommunens arbete med försörjningsstödstagare. En översyn av alla ärenden inom försörjningsstöd ingår i detta uppdrag. Studiebesök har genomförts i Borås kommun tillsammans med Viadidakt och Arbetsförmedlingen för att titta på deras lyckade arbetsmarknadsarbete. En rapport om uppdraget kommer att presenteras för kommunstyrelsen i september och godkännas av Socialnämnden i augusti.

Med anledning av omorganisation inom Arbetsförmedlingen behöver socialförvaltningen hitta nya vägar för samarbete, vilka kommer att startas upp under maj månad. Arbetsförmedlingen är en viktig samverkanspart i arbetet kring att minska kostnader för försörjningsstöd.

Samtliga åtgärdsplaner ovan kräver nära samverkan med interna och externa samverkansparter. Rapport kring åtgärdsplanen när det gäller försörjningsstöd och externa placeringar kommer att lämnas till kommunstyrelsen månadsvis under året.

Åtgärder kopplade till personalförsörjning: Socialförvaltningen har som mål att ta fram en plan för utfasning av socionomkonsulter. Men i och med ett ökat antal inkomna ärenden och nystartade utredningar, framförallt under april och maj månad, är bedömningen dock att utfasningen inte kommer att lyckas fullt under år 2018. Socialförvaltningens bedömning är att utfasningen av socionomkonsulter måste ske succesivt och gå hand i hand med en god arbetsmiljö och att skapa förutsättningar för en fortsatt hållbar personalförsörjning. En upphandling av socionomkonsultföretag kommer att genomföras under år 2019.

Övriga åtgärder: Socialförvaltningen planerar även att se över verksamhetens arbetsprocesser för att förenkla och bli mer tillgängliga för brukare och klienter. Exempelvis genom ett fortsatt utvecklingsarbete med digitalisering av ansökningar för ekonomiskt bistånd kopplat till vårt verksamhetssystem, digitalt stöd för klienter inom missbruksvården och taligenkänning för att

förenkla journalskrivande och frilägga mer tid för klienten. Arbete sker i samråd med CGI, leverantör av verksamhetssystemet Treserva samt kommunens IT-enhet.

Det är nu klart med planeringen för utökande av lokaler med utgångspunkt från Arbetsmiljöverkets tillsyn år 2016. Demarones gamla lokaler kommer att tas i anspråk i stället för den påbyggnad som tidigare var planerad. Det kommer att innehålla 15 stycken utifrån arbetsmiljö säkrade besöksrum och 19 stycken nya kontor.

En ekonomisk avstämning för juli månad kommer inte hinna ske innan nämnd, en mer omfattande avstämning har skett i tertialrapporten och kommer att ske i delårsrapporten till delårsbokslutet. Socialförvaltningens myndighetsutövning har fortsatt stora kostnader för HVB placeringar, försörjningsstöd och konsulter. Socialförvaltningen förväntas även erhålla ersättning från Migrationsverket i sådan omfattning att de ökade kostnader för året förväntas till stor del täckas av extern finansiering, framför allt från Migrationsverket. Socialförvaltningen har fått beviljat 14 miljoner kronor från Migrationsverket för ansökningar som gjorts mellan år 2015 till år 2018 för asylsökande ensamkommande barn, dessa väntas komma inom kort. Kvarstående fordran på Migrationsverket för ärenden som inte är beslutade uppgår till cirka 38 miljoner kronor och avser ansökningar som gjorts från år 2015 till år 2018 för asylsökande ensamkommande barn.

1.2 Åtgärder som är inräknade i helårsprognosen

Myndighetsavdelningen

Utmaningar

Det har varit ett högt tryck på mottagningsgruppen ekonomiskt bistånd. Vi informerar de personer som har studieuppehåll av studier på universitetsnivå och gymnasienivå att vi har kompetenshöjande insats på Viadidakt för dem om de har behov av försörjningsstöd under sommaren. Vi hänvisar även till att det finns gott om sommar jobb och att det finns arbeten som ännu inte är tillsatta.

I början av juni kom det till vår kännedom att pensionsmyndigheten har en utredningstid på ca 12-15 veckor, vilket innebär att mottagningen på ekonomiskt bistånd kommer ha ett ärende som behöver ansöka om försörjningsstöd. Pga. att ansökan om bostadstillägg kommer att dröja. Utredningstiden påverka även andra ärende slag också t.ex. barnpensionsärendena.

Fortsatt lite trögt i samverkan med AF och viss kritik finns till arbetsförmedlingens bristfälliga närvaro jämfört med tidigare utifrån den omorganisation som myndigheten genomgår. Vi inväntar fortsättningen av det gemensamma uppdraget med Viadidakt och Samhällsbyggnadsförvaltningen som har syfte att personer som idag är i behov av ekonomiskt bistånd kan få arbeten och därmed en egen försörjning.

Flera Stockholmskommuner har ringt mottagningen på ekonomiskt bistånd senaste månaden och frågat om hyresnivåer och lägenheter för klienters räkning. Kommunerna uppger att de har bostadsbrist och att de söker hyreslediga lägenheter i Katrineholms kommun för sina klienters räkning. Ett ensamkommande barn från Österåkers kommun har i juni flyttat in och skrivit sig hos en släkting i Katrineholms kommun. Nu när familjen kommer hit på anknytning så har pojken och släktingen hört av sig hit och frågat om boende för familjen som kommer. Vi har hänvisat till att det finns släktband och möjlighet till sammanboende tills familjen själv ordnat med boende här eller någon annan stans.

Vi har även informerat de som ringer från olika kommuner (flera Stockholms kommuner och Båstad) vilken max hyra vi tillämpar. Det är mycket höga hyror på de lägenheter som är utlagda som hyreslediga i Katrineholm. Det finns även ett 40 – tal lediga lägenheter i Sködinge

som är utannonserade på Blocket. Där vet vi inte vilka hyresnivåer som tillämpas.

Utifrån socionomkravet som gäller för flera av tjänsterna inom myndighetsavdelningen är det en utmaning att få behöriga sökande till vakanta tjänster och vid föräldraledigheter. Vi har i dagsläget få behöriga sökande till de vakanta tjänsterna.

Ärendeflöde

Ärende inflödet under maj månad var 43 st. och under juni 56 startade utredningar var av 7st respektive 16 st var ungdomar under 25 år. Det var 132 st. aktualiseringar under maj månad och 136 st under juni. Avslutade ärenden under månaden var 85 st. i maj och 65 st. i juni. Under maj betalades det ut 5 290 064 kr och i juni 4 220 902 kr Vilket är 652 766 kr mindre än under samma månader förra året. Det var utbetalningar i 607 st. ärenden i maj och i juni i 576 st. I juni har vi utbetalningar i 85 ärenden mindre än i juni 2017. Det har varit många dödsboärenden under juni månad. Eventuella utbetalningar i dessa ärenden ingår inom ramen för ekonomiskt bistånd och planen är att kunna få dessa kostnader särredovisade. Ytterligare analys behöver göras. .

I juni är det 355 ärenden barn och unga under 18 år, varav 199 är utredningar. 44 avslutade utredningar sedan förra månaden. I vår kartläggning av hur många hälsoundersökningar av barn och unga i anslutning till att vård utanför det egna hemmet inleds som vi har gjort är det vid halvårsskiftet i 60 % av ärendena. En klar förbättring jämfört med förra årets 20 %.

Under juni månad inkom totalt 27 ärenden på vuxen varav 9 våld i nära relation, 3 LVM anmälningar, 5 ansökningar om behandling, 2 LOB och 1 kontaktperson.

Ensamkommandegruppen: 1 omplacering, 5 utredningar, 2 överväganden.

Barnhandläggare: 2 avslutade barnärenden. 9 överväganden, 2 utredningar.

Familjehemsgruppen: Rekrytering av nytt jourhem har pågått i ett samarbete mellan en familjehemssekreterare och en verksamhetsledare från enheten Barn unga och vuxen. 4 medgivande utredningar har gjorts under månaden. 4 st nya förfrågningar om behov av kontaktfamiljer och 2 st. förfrågningar om kontaktpersoner.

Familjerätt: 4 nya samarbetsamtal, 5 avslutade och 8 st pågående under månaden. Under månaden har inkommit 6 st. snabbupplysningar till Tingsrätt och 13 st faderskapsutredningar. 3 st utredningar har gjorts utifrån behov av särskild förordnad vårdnadshavare. 1 st medgivandeutredning gällande adoption. Familjerätten har även avlastat staben som vanligtvis gör S-protokoll gällande faderskap, detta med anledning av sjukskrivning inom staben.

Enheten sociala boenden har inte mottagit någon ansökan om hyresgarant från fastighetsbolagen under juni månad.

Förbättringar/framtid

En workshop ledd av Jennie Lind (samhällsbyggnadsförvaltningen) genomfördes tillsammans med personal från Viadidakt 4 maj. Jennie har sammanställt det som framkom och fört det vidare till styrgruppen. I juni har ett studiebesök genomförts i Borås för att få nya idéer och tankar om effektivisering av vårt arbete. Studiebesöket var mycket givande och bekräftade att vi är på ”rätt väg”. Inriktningen och förhållningssätt i arbetet med personer som uppstår ekonomiskt bistånd i Borås stämmer väl överens med vårt.

Arbetsgrupp RIGA är grupp med socialsekreterare från Katrineholm, Vingåker och Flens kommun. Syftet med arbetsgruppen är att utifrån RIGAS:s flödeschema få in personer som är sjuka och 0-klassade i den förstärka samverkan mellan AF och FK. Vi kommer att genomföra en systematisk uppföljning på de individer som kommer att gå in i denna förstärkta samverkan.

Under juni månad har det varit styrgrupps möte i TRIS och TUNA. När det gäller TRIS har FK sagt helt nej till att delta. Samverkan med FK får framtiden utvisa hur den ska gå till.

Förhållningssättet som FK har är att de inte ska ha möten eller samtal om klinten med andra myndigheter om inte klinten är med. En reflektion är att det arbetssättet kan bli svår för FK:s personal att utföra när det t.ex. inte finns någon personal från FK stationerad i vår kommun.

När det gäller TUNA så kommer det att skickas in en ansökan till RAR om pengar att fortsätta verksamheten under 6 månader från 2019-01-01 i några av de kommuner i Sörmland som är intresserade av en fortsättning.

EU – projektet MIKA har startat upp med 12 deltagare i förta omgången. Projektet ska pågå under 3 år och är inriktad på mat, odling och gröna näringar i samverkan med lokala aktörer.

Verksamhetsledare på ekonomiskt bistånd och förvaltningschefen träffade chefer mfl. på AF för att diskutera samverkan. AF håller fortfarande på att organisera sig utifrån nya direktiv. Idag har vi möjlighet att få kontakt med AF genom att ringa på måndagar mellan kl. 10-11. Nu under sommaren har vi inte möjlighet till det när personen som svarar har semester.

Förvaltningschefen kommer att ta upp detta med AF vid lämpligt tillfälle. Samverkan som vi har så stort behov av med AF är för närvarande svår att få till.

Styrgruppen för Skolfam har haft ett möte under månaden. Planeringen fortgår inför höstens regionsträff i Katrineholm.

Under närmaste månaderna ses ett ökat inflöde av ärenden för barnhandläggarna. Denna ökning har varit väntat i och med den kraftiga ökningen av inflödet på utredningssidan. Av ärendena som väntas komma över till enheten så är det en del ärenden som kan väntas vara av mer komplicerad karaktär vilka kan förväntas vara tidskrävande och där det även behöver vara handläggare med erfarenhet i yrket. Då tendensen visar att det fortsatt är svårt att rekrytera socionomer med erfarenhet så kommer enheten behöva ta ställning till att ta in ytterligare en socionomkonsult för uppdraget.

Behovet av att rekrytera socionomer kommer att fortsätta under hösten med anledning av planerade föräldraledigheter under hösten och vintern gäller för båda enheterna barn-, unga vuxna och barn-, unga familj.

Enhetens HVB-samordnare kommer även att ha ett uppdrag som enhetschef för Vuxengruppen till årsskiftet.

I dagsläget är det 7 stycken ungdomar, ensamkommande som står i kö till Klivet.

Personal

Tre studenter från socionomutbildningen har anställning som semestervikarier. På grund av uppsägningar har 4 personer anställd på tillsvidare tjänster inom enheten ekonomiskt bistånd under juli månad. En av de nya medarbetarna har haft praktik, utbildningstjänst under sina studier till socionom här hos oss som nu är hen klar socionom sedan juni 2018. 2 personer utan erfarenhet har anställs med 6 månaders provanställning. Ekonomiskt bistånd har en pågående sjukskrivning som har en rehabiliteringsplan med återgång i arbete stegvist från och med i mitten av augusti. En person som ska genomgå en operation v 28 som kommer att kräva en sjukskrivning när operationen är genomförd.

Oförändrad personalsituation inom enheten barn- unga och familj. På barnutredarsidan har två ordinarie personal sagt upp sig. En personal har efter att ha arbetat med myndighetsutövning kommit fram till att det inte är vad hen vill arbeta med fortsättningsvis och för den andra är pendlings tiden en av orsakerna. Rekrytering pågår till tjänster som barnhandläggare och familjehemssekreterare. En medarbetare är deltidssjukskriven, ej arbetsrelaterat.

Övrigt

Arbetet känns för tillfället lite mer ”trött” och enhetschefens analys av detta är främst att samverkan med AF just nu stagnerat. Det gäller att försöka hålla motivationen uppe hos socialsekreterarna att det kommer att bli bättre och ha ork att vänta i AF:s omorganisation och kring de förändringar som FK aviserar i sitt arbetsätt.

De båda statliga myndigheterna har också signalerat för att de inte kan delta i TRIS samverkan på samma sätt som tidigare. Landstinget/privata VC och kommunen känner stor oro för att denna samverkan i värsta fall kommer att försvinna.

Vi måste ändå försöka att fortsätta sträva mot samverkan då det är vårt enda sätt att tillsammans med andra samverkanspartner ge människor stöd i att komma till egen försörjning.

Öppenvården

Under juni har fler verksamheter inom öppenvården haft en hel del förebyggande arbete med information och samverkan. Relationsväldstemet har informerat om sin verksamhet till folktandvården och internt till sociala boenden och ekonomiskt bistånd. Ungdomsenheten har informerat all personal som ska arbeta på Lyckliga gatornas sommaraktiviteter i bl.a. hur man gör en orosanmälan, när det bör göras samt om socialförvaltningens verksamheter. Östra skolans personal har fått information om ungdomsenhetens verksamhet. Under de sista veckorna på läsåret utökades ungdomsenhetens fältarbete på järvenskolorna och samtliga ungdomsbehandlare fältade på skolavslutningen, vilken blev en lugn kväll och natt.

Planeringen med Lyckliga gatornas gatufester har intensifierats och den 29 juni hölls den första i Valla. Vid festplatsen vid Medborgarhuset i Valla fanns något för alla, mat, musik, pyssel, olika sporter, bilutställning, loppis, fika, konstutställning, djur och mycket mera. Nästa gatufest är i Nävertorp den 17 augusti.

Kollektivet har sex stycken inskrivna ungdomar och Klivet har åtta stycken inskrivna. Flera av ungdomarna har lyckats få sommarjobb, främst inom vår och omsorg.

Innan semestern hade öppenvårdens enhetschefer och avdelningschef en planeringsdag med fokus på höstens utmaningar vilket bland annat är avvecklingen av Vallmovillan och utökningen av Klivet, både vad gäller ungdomar och personal. Eventuella förändringar inom missbruksvården, hemmaplanslösningar, kommande familjecentral, rekryteringar och utveckling av den sociala insatsgruppen (SIG).

Staben

Tre nya stadigvarande alkoholtillstånd har beviljats och en tillsynsutredning har öppnats

1.3 Integration och mottagande

Inom ramen för 37 § förordning om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar (2010:1122) har Länsstyrelsen i Södermanlands län beviljat Katrineholms kommun 1 020 900 kronor för insatsen ”**Integrationsamordnare för ensamkommande barn**”. Insatsen syftar till att samordna och skapa nätverk för ensamkommande barn i Katrineholms kommun som i sin tur leder till goda förutsättningar för ett självständigt liv vad gäller utbildning, arbete och fritid.

2 Investeringar

2.1 Helårsprognos

2.2 Åtgärder som är inräknade i helårsprognosen

SOCIALFÖRVALTNINGEN
Stab

Datum
2018-08-07

Vår beteckning

Vår handläggare
Madelene Sönnerfors

Ert datum

Er beteckning

Socialnämnden

Meddelanden

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden lägger anmälan av meddelanden till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Utdrag ur socialnämndens diarium över handlingar för perioden 2018-06-06 – 2018-08-07. Förteckning över handlingarna finns på socialförvaltningen, Västgötagatan 18, Katrineholm.

Madelene Sönnerfors
Nämndsekreterare